

pred prvo sejo OS Ptuj v novi sestavi

Kakšna bo naslednja mandatna doba?

Za prvo sejo občinske skupščine v novi sestavi, — odbornikov bo sodelovalo in odločalo prvič — pripravljajo občinske službe ustrezne materiale, na prva vprašanja se gotovo že pripravljajo občinski odborniki. Kot smo že povedali, bo seje ponovno predsedil Franjo Rebernak, saj bil enoglasno ponovno izvoljen za predsednika SO Ptuj. Že ob izvolitvi je med drugim največ govoril o delu in nalogah, ki čakajo občinsko skupščino in odbornike. Tokrat vam bomo povedovali nekaj iz njegovega govora po ponovni izvolitvi predsednika OS Ptuj.

Pri nadaljnjem družbenem in ekonomskem razvoju občine se kot skupščina in kot odborniki lotevamo nalog in v času in v razmerah, ki odstopajo od slehernega izreda nas polno in aktivno delujemo. Z lanskim in doslejšnjimi gospodarskimi rezultati v občini smo stopili v obdobje, ki nas navdaja z določenim optimizmom. Kvalitetni premiki so opazni pri izvajanju gospodarske reforme. Kljub temu si ne smemo delati utvar, da bomo zlahka naš programskim obveznostim, ki jih je sprejela občinska skupščina že v prejšnjem sklicu.

Mandat nove skupščine ustrepa časovno s 4-letnim programom družbeno-ekonomskega razvoja občine. Glede na to bodo smernice in izhodišča tega razvojnega programa tudi osnovni program našega skupščinskega dela in osnova za konkretno izvedbo vrste nalog naše skupščine na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti. Opozoril je tudi na odgovornost skupščine in odbornikov, ki se bo morala manifestirati predvsem pri reševanju problemov in izpolnjevanju nalog na tistih področjih gospodarskega in družbenega življenja v občini, ki predstavljajo eksistencialno perspektivo našega področja. Glede na obseg nekaterih gospodarskih panog v družbenem proizvodu vsega gospodarstva v občini in glede na pomen nekaterih družbenih dejavnosti in služb bodo morale biti določene prioritete poudarka tiste gospodarske veje, ki predstavljajo našo osnovno ekonomsko bazo: industrija, kmetijstvo, trgovina in tiste družbene dejavnosti, ki po-

magajo zagotavljati izboljšanje družbenega in osebnega standarda občanov: stanovanjska gradnja, komunalna dejavnost, šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo. Med drugim je omenil naloge OS v času demokratizacije, ko kot politično predstavniško telo vedno bolj prevzema tudi funkcije najširšega organa samoupravljanja v občini, aktivnega in neposrednega organizatorja demokratičnega dogovarjanja o politiki in razvoju občine. Njena funkcija bo tem bolj učinkovita, čim bolj bodo njena pozitivna prizadevanja politično podprta in

čimbolj bodo deležne pozitivne podpore delovnih organizacij, proizvajalcev in občanov. Avtoriteta OS ni vnaprej določena v formalnih ustavnih določilih, ampak jo zagotavlja aktivnost in zavzemanje odbornikov za vsklajeno razvojno usmerjanje vseh dejavnosti v občini, upoštevajoč razvojne pogoje in možnosti, potrebe in materialne zmogljivosti.

Na koncu je izrazil upanje, da bo mandatna doba aktivna in uspešna glede na postavljene naloge in na kvaliteten sestav skupščine.

ZR

Franjo Rebernak, predsednik SO Ptuj in podpredsednik Tone Žagar na zadnji seji občinske skupščine pred volitvami. V ozadju Ivo Rau, tajnik SO Ptuj.

KB Ptuj odobrila prve kredite

KAJ BO NOVEGA V PTUJSKEM GOSPODARSTVU?

Pred kratkim je izvršni odbor ptujske Kreditne banke odobril kredite nekaterim gospodarskim organizacijam in drugim, ki bodo s pomočjo svojih in kreditnih sredstev gradili objekte ali povečevali proizvodnjo in podobno. Poglejmo, kaj bo novega v ptujskem gospodarstvu in komunalni ureditvi!

Tovarni volnenih izdelkov v Majšperku je banka odobrila 200 milijonov starih dinarjev za modernizacijo in povečanje proizvodnje, predvsem za tehnološko opremo, za stroje.

Te dni končujejo v pekarini »Vinko Reš« na Rogozniški cesti obnovo pekarnice.

Staro peč so zamenjali z novo, ki bo pekla več in boljši kruh. Modernizacija omenjene pekarnice bo stala 80 milijonov starih dinarjev. Kreditna banka je prispevala 20 milijonov starih dinarjev kredita.

Montažnemu podjetju »Elektrokovinar« je banka odobrila 125 milijonov starih dinarjev kredita za razširitev proizvodnje.

Kmetijski kombinat Ptuj namerava povečati proizvodnjo hmelja. Za obnovo hmeljišča mu je kreditna banka odobrila 218 milijonov starih dinarjev. Namenila mu je tudi 215 milijonov starih dinarjev kredita za obratna sredstva.

Jugoslovanska politika v Evropi

Za nas Jugoslovane ni nič bolj pomembnega, kakor zagotoviti mir na območju, na katerem živimo. K temu prispevamo z našo politiko sodelovanja in miru. Kot evropska dežela Jugoslavija nikdar ni želela biti izolirana od dogajanja in glavna značilnost njene zunanje politične aktivnosti je prav v ugotavljanju te stvarnosti.

Evropa je bila in je še vedno območje blokovske konfrontacije vzhoda in zahoda: preteklost se je podaljšala v sedanost in spremembe, ki so prišle, so zelo male. Kljub tej ugotovitvi pa je naš kontinent poskušal vse od razdelitve po drugi svetovni vojni pričeti procese, da bi premagali vsa nasprotja sodelovanja.

DOBRI SOSEDNİ ODNOSI

Nad dvajset let stremi Jugoslavija kljub obstoječim ideološkim in blokovskim razlikam po sodelovanju, brez katerega ni trajnega miru. Vendar blokovske razdvojenosti ni mogoče premagati čez noč. Z drugimi besedami: pot k reševanju problema razdeljenosti in premaganje nasprotij je mogoče zagotoviti edino z razvijanjem sodelovanja na načelih popolne enakopravnosti, neodvisnosti in medsebojnega razumevanja.

V svoji evropski politiki je izhajala Jugoslavija s stališča, da je mogoče priti od razvijanja dobrososedskih odnosov do vesplošnega sode-

lovanja na nivoju vlad. V vseh pozitivnih premikih v Evropi je naša Jugoslavija svoje mesto, da bi delovala za zблиževanje stališč, ne glede na razlike, ki izhajajo iz družbenih sistemov ali specifičnih pogledov na razvoj mednarodne situacije.

ODPRTE MEJE

Jugoslavija je odprla svoje meje skladno s svojo politiko in željo vzpostaviti sodelovanje na temeljih enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja neodvisnosti. Tako milijoni tujih turistov preplavijo vsako leto Jugoslavijo in mislimo, da je to dobra pot za medsebojno spoznavanje in razumevanje.

MIR V EVROPI

Vsaka akcija s ciljem popuščanja napetosti je naletela pri Jugoslovanih na ugoden odmev, tudi nedavni poziv iz Budimpešte. Inicijatorji se bodo morali le zavzeti za to, da bodo načela, ki so jih poklamirali, tudi realizirana. Edino na ta način bo mogoče politiko spremeniti v stvarnost.

Mar v Evropi je v bistvu stvar Evropejcev. Velike sile so sicer odgovorne za mir, vendar niso edini dejavniki, ko gre za vprašanje miru in varnosti in sodelovanja. Male in srednje dežele in z njimi neuvrščena Jugoslavija so del Evrope in sicer njen večji del, katerega interesi so v trajnem miru in sodelovanju.

MG.

reditev cest na Turnišču, v Rabelčji vasi, Rogoznici, Spuhlji, Grajeni in Orešju. Predračun za omenjeno modernizacijo cest je 100 milijonov starih dinarjev.

Radiu Ptuj je banka namenila 12 milijonov starih dinarjev za nakup magnetofonov.

Izvršni odbor Kreditne banke je načelno odobril tu- (Konec na 2. strani)

VREME

za čas od petka, 9. maja do nedelje, 18. maja 1969.

Zadnji krajec bo danes, v četrtek, 8. maja ob 21.12.

Napoved: tu in tam bodo manjše plobe in nevihte. Nekoliko se bo ohladilo. Izdatnejšega dežja pred šestnajstim majem ne bo.

Alojz Cestnik

Zopet ob strojih, za plugom, pisalno mizo...

Prvomajski prazniki so za nami. Minili so prehitro in neopazno. Komaj smo se zavedali, da praznujemo in že smo se ponovno znašli na svojih delovnih mestih. Kratke klepete s sodelavci nam razkrije njihovo praznično popotovanje, ki je morda vodilo v planine, ob jezera, na deželo k sorodnikom ali obratno, najbolj vroči pa so obiskali tudi morje in si v njem ohladili vsakodnevne težave. Letos smo imeli za praznike izredno lepo vreme, ki je mnogo pripomoglo k zares prijetnemu praznovanju.

Tudi sam sem se za trenutek pridružil množici, ki je te dni vzvalovala in se za trenutek umaknila enolični vsakdanjosti. Pot nas je vodila skozi Slovenske gorice v Radence, Moravce in nekatere druge kraje severovzhodne Slovenije. Skoraj vse turistične postojanke so bile zasedene in povsod je bilo čutiti pravo praznično vzdušje. V Jeruzalemu smo našli veselo družbo, ki je v sencih pod drevesom z glasnimi medklici uničevala tamkajšnji pridelek jeruzalemskih goric, ki so se v teh pomladnih dneh odele v zelen plašč pomladi, ki bo do jeseni zamenjal svojo barvo in zopet ob glasu klopotev vabil, da pridemo trgati njihov bogat in slahek pridelek.

Na kmečkih poljih smo srečali orače, ki so s konjsko vprego ali s traktorjem smelo obračali brazdo za brazdo in vonj po sveže zoranji zemlji nas je ustavil, da smo z nekaterimi spregovorili nekaj

Kaj bo novega v ptujškem gospodarstvu

(Nadaljevanje s 1. strani)

di kredit za Občinsko skupščino in sicer za soudeležbo pri urejanju ulic v mestu, za šolo v Podlehniku in za sanacijo sodnega poslopja v skupni vrednosti 145 milijonov starih dinarjev.

Kreditnih zahtevkov je še več. V kratkem bodo rešili še kredite za rekonstrukcijo gumarskega obrata pri »Sigmii« (bivše Strojne delavnice). Trgovsko podjetje »Izbira« bo gradila na Ormoški cesti nov trgovski lokal. Kredit bodo namenili tudi za avtobusno postajo v Ptuj in PTT podjetju za telefonske priključke.

Izvršni odbor je izrekel »zadnje besede« tudi pri kreditiranju vinogradov v Haložah. Banka čaka le še na pritrditve upravnega odbora sklada za pospeševanje kmetijstva pri OS Ptuj. Kako in pod kakimi pogoji bo obnova haloških vinogradov, bomo poročali v prihodnji številki Tednika.

ZR

besed. Z nami so bili prijazni, ponudili so nam tudi »korpflašo«, čeprav smo jim brali z obraza, da bi tudi oni želeli z nami na praznično popotovanje. Toda... polje je treba obdelati, zemlja čaka na seme, vsak dan je dragocen, kdo ve, če ne bo že jutri slabše vreme in bitka s časom in naravo bo za nekaj časa izgubljena... Mnogi izmed njih, ki so te dni praznovali za plugom in motiko so nam dejali, da bo za njih praznik pozimi, ko bo v kamri polna »tunka«, v kleti polne kašče in v »pivnici« pridelek domačega iz goric. Toda za vse to je treba prekleto trdo garati tudi takrat, ko drugi praznujemo... in danes je zopet delovni dan z vsemi skrbmi tegobami in tudi veseljem, ki nam ga daje misel, da delamo...

Zatiranje škodljivcev in plevelov

Vse kaže, da narava hoče nadoknaditi vse, kar je zamudila v predolgi in hudi zimi. V lepih sončnih dneh pred prvim majem je zopet ozelenelo. Odgnalo je drevje, ozeleneli so travniki. V gozdu je že sonca pod mladim listjem, v sadovnjaku je o bilo cvetja na sadnem drevju. Vinogradniki že vežejo trto. Kmetje pravijo, da dobro kaže. Tudi tisti z ravninskih predelov se ne pritožujejo. Hitijo s poljskimi opravili, ki jih ni bilo mogoče prej opraviti. Le trava ne raste vsled pomanjkanja dežja.

Daleč je še do tega, da bi lahko napovedovali letino. Pri vsem tem ne smemo pozabiti tudi na škodljivce, ki jih je prvo toplo sonce prebudilo iz zimskega spanja. V borbi za obstoj so se lotili kulturnih rastlin. Glede na to bo treba poskrbeti za varstvo rastlin.

Te dni sem se oglasil pri obratu za kooperacijo pri KK Ptuj. Milan Soštarič, Jože Pulko in Matuš Arpad so mi v trgovini z zaščitnimi sredstvi povedali, da so že v lanskem letu sklenili potrebne pogodbe za vsa zaščitna sredstva, ki jih kmetje potrebujejo. Škropiva so po pogodbi prispela. Pomanjkanja ni. Na zalogi imajo škropiva in prašiva za sadovnjake, vinograde, za uničevanje plevela v pšenici, koruzi, krompirju... Za škropljenje v vinogradih priporočajo dit-han-M 45, cosan, na zalogi so tudi modra galica, cuprablau in ostala škropiva. Za škropljenje v sadovnjaku imajo ekatin, metasistoks, diazinon, parathion... Letos so škropiva primerno pakirana v manjših količinah.

Za škropljenje proti plevelu v pšenici priporočajo anit-d. Je boljše sredstvo, pakirano v literskih steklenicah.

Vzrok slabemu stanju cest je

Prevelik promet in premalo sredstev

Glede na številne kritike ob stanju cest v ptujski občini smo se pogovarjali z Jožetom Stumbergerjem, šefom Cestnega podjetja, — obrata v Ptuj.

— Kje so vzroki slabega stanja cestišč?

Promet in obremenitev sta že daleč prerasla zmogljivosti cest, ki niso bile grajene za tak promet. Če primerjamo najprometnejšo cesto, Maribor — Ptuj — Borl, so po njej prepeljali dnevno okoli 45 ton. Obremenitev je z leti naraščala. V lanskem letu je bila obremenitev že 19.500

ton dnevno. Ugotovili so, da je tranzitni promet na omejenih cesti večji od onega proti Slovenski Bistrici. Dnevno pelje po tej cesti skozi Ptuj nad 5000 vozil.

Ceste po tem, ko so dobile asfaltno prevleko, niso obnavljali. Asfaltno prevleko so naredili brez prave podlage. Glede na to je neuspešno krpanje asfalta. Najbolj uničijo ceste težki tovornjaki, ki v zimskem času le redko upoštevajo prepovedano vožnjo zaradi prevelikega osnega pritiska. Najhuje poškoduje cestišče zima. Skozi razpoke v asfaltu pronica voda, ki zmrzne in razganja asfaltno prevleko. Omenjena škoda je letos posebno velika.

Makadamske ceste so bile takoj po odjugi v nemogočem stanju. Glede na obilne snežne padavine je spluzen sneg stal dalj časa ob robovih cest, se tam talil in jih

— Kaj boste kljub vam napravili v letošnjem letu?

Asfaltno ceste bomo del zakrpani. Mariborska sta je že zakrpana do Zaličja, od tod do Maribora do napravili debelejšo asfaltno prevleko. V ta namen pripravljajo projekt. Če proti Borlu bo zakrpana sredine tega meseca. Borl most je za letos urejen. Ormoža bo cesta zakrpana ta teden. V Ormožu je predvidena rekonstrukcija cestišča do in prek železniške prelaza vsled lažjega dela na most prek Drave. Cestišče bodo razširili.

Na makadamske ceste smo navozili še gramoza. Zanje ni namenjenega denarja, tudi gramoza ne več kot prejšnja leta. Letos bomo poskušali kopati ja strojno. Premalo število starjev tega dela ne zm

Krpanje asfalta je neuspešno, ker ni prave podlage

močil. Nasuti gramoz ni koristil, ker so ga vozila razmetala. Tehnično je tudi ugotovljeno, da na makadamski cesti, na kateri presega obremenitev v 24 urah 400 ton, vzdrževanje ni več uspešno. Na žalost so vse naše ceste obremenjene nad navedeno tonažo.

— Kako je s finančnimi sredstvi, številom cestarjev?

Finančna sredstva so enako odmerjena kot prejšnja leta, kljub temu, da promet iz leta v leto narašča. Za letošnjo vzdrževanje bo še manj sredstev, ker smo jih večji del porabili v zimskem času za večkratno pluzenje velikega snega in posipavanje proti poledici. Število cestarjev se je zmanjšalo skoraj za polovico. Obrat ima 73 cestarjev, pred desetimi leti jih je imel dvakrat toliko. Skupno oskrbujejo 412 kilometrov cestišča. Vsak oskrbuje 5 do 6 km makadamske ceste, asfalta pa nekoliko več.

S tem bomo poskušali odpraviti enega izmed vzrokov slabega stanja cest, vsako vodnjavanje.

— Kaj menite o očitku republiški cestni sklad čehovsko deli sredstva za naše ceste in na to, da v sednjih, tudi v pomurskih činah, mnogo asfaltirajo?

Cestni sklad daje našim sredstev za najprometnejše ceste, tako imenovani metni križ v Sloveniji. Sredstva delež pa da tudi v kraje, uporabniki cest, prebivci gospodarske organizacije, čine... same zberejo sredstev za modernizacijo cest. Pomurje, Koroška sta v tem pogledu daleč za nami. Opaziti je več sompativne in lastne udeležbe. Rezultati so lepo asfaltno ceste v radgonski ob Ptokmuru pa tudi Lenar zaostaja veliko. V naši občini je šele zadnje čase opredeljene podobne poizkuse.

MA PREBIVALCA...

poslavija v ogledalu statistike

Prejemni dohodki Jugoslovani bili v zadnjem letu za 15 odstotkov večji kakor leto prej, vendar je treba ugotoviti, kakšni so premiki znotraj teh poborov o pridobivanju dohodka. Prejemki zaposlenih v prazničnem sektorju so se povečali za okrog 10 odst. in največji presegle odstotek porabe življenjskih stroškov. Prejemki sredstev so se povečali za 6 odst. in so to nekaj zaostajali za porabam življenjskih stroškov. Temelj vseh teh podatkov je njihovih odnosov in gibanj je, seveda gospodarstvo, ki je kljub vsem težavam v zadnjih štirih letih hitro napredovalo. V tem času se je povečala proizvodnja blaga na široko porabo za 22 odst. in prehranbnimi proizvodi je najhitreje rasla proizvodnja sladkorja in čokolade in se lahko po porabi teh artiklov uvrstimo med najbolj razvite dežele sveta.

SEBNO DELO IN INDUSTRIJA

Tri četrtine narodnega dohodka je bilo ustvarjena preteklem letu v družbenem, četrtina pa v zasebnem sektorju. Industrija in rudarstvo sta ustvarila tretjino narodnega dohodka oziroma 33 milijard dinarjev, kmetijstvo in ribištvo okrog 10 milijard dinarjev, prav tako tudi trgovina in gostinstvo. Ostanek je bil ustvarjen v prometu, gradbeništvu, obrti in drugih dejavnostih. V okviru teh gibanj je opazovljen padec narodnega dohodka v industriji in rudarstvu od 41 odst. v letu 1964 na 33 odst. v lanskem letu.

SREDI RAZVOJNE POTI

Pogosto slišimo, da smo po gospodarskega razvoja dosegli srednje razvite dežele. Manj pa slišimo, kaj to dejansko pomeni glede na življenjski standard in druge pogoje za nadaljnji razvoj in napredek. Če bi sodili po statističnih podatkih Združenih narodov, smo v primerjavi z drugimi evropskimi deželami še vedno v spodnji polovici tabele. Glede na veliko števílo dežel Afrike in Azije smo visoko razvita dežela ter je zato vprašanje gospodarske razvitosti precej relativna stvar. V ocenjevanju stopnje gospodarske razvitosti pogosto upoštevajo poleg narodnega dohodka na prebivalca tudi življenjski standard po porabi na prebivalca. Po tem načinu bi Japonska, ki neumljivo sodi med industrij-

ska najbolj razvite dežele sveta, bila nekje sredi tabele.

POLEG SLADKORJA NAJVEČ KRUKA

Statistični podatki kažejo, da je poraba prehranbnih artiklov precej skromna. To velja predvsem za artikle visokega življenjskega standarda kot so meso, maslo, jajca in podobno.

Letno proizvajamo na prebivalca okrog 40 kg mesa in če odštejemo izvoz, ostane na prebivalca okrog 33 kg, kar je skoraj za polovico manj kot na Poljskem in dvakrat manj kot v Veliki Britaniji.

Letna proizvodnja jajc je 120 kosov in 120 litrov mleka na prebivalca in je poraba jajc, ki jih precej uvažamo, znatno večja. Masla proizvajamo okrog 6000, pojemo pa okrog 10.000 ton, kar je komaj pol kilograma na prebivalca.

Vzporedno s precej skromno porabo mesa, jajc, masla in podobnih proizvodov zavzemamo v porabi kruha, zelja, krompirja eno prvih mest. To pomeni, da struktura naše prehrane ni takšna, kot bi morala biti, kljub temu, da je dnevna poraba okrog 3150 kalorij, kar je mnogo več, kot je fiziološko potrebno.

AVTOMOBILI, HLADILNIKI, TELEVIZORJI

Za razliko od hrane posevčajo naši državljani veliko večjo pozornost motorizaciji, opremljenosti stanovanj in drugemu. Danes ima že tisoče gospodinjstev vse od avtomobila do televizorja ali pralnega stroja, medtem ko imajo milijoni družin vsaj nekatere od teh stvari.

V prejšnjem letu so izdelali v naših tovarnah 60.000 avtomobilov. Če pristejemo še uvožene, imamo letos okrog 100.000 avtomobilov več kot lani oziroma skupaj že nad 700.000. Proizvodnja električnih štedilnikov je porasla lani na 360.000, hladilnikov na 270.000 in televizorjev na 290.000. PS

LEV POŠKODOVAL OTROKA

5. maja je bil Darko Črešnik (8 let) pri cirkusu na stadionu »Drava«. Otrok se je priplazil do levje kletke, odprl okno zunanje kletke in pogledal v notrajost. V tem trenutku ga je levinja s prednjo šapo »potegnila« po zadnjem delu vratu in po glavi in ga precej poškodovala. Deček se je hitro rešil.

Lesno industrijsko in trgovsko podjetje LES Ptuj

Nov žagarski obrat v Rogoznici obratuje

Kot smo že na kratko poročali v prejšnji številki Tehnika, so pred praznikom dela v Lesno industrijskem trgovskem podjetju »Les« v Ptuj slavili veliko delovno zmago. Slovesno so predali namenu nov žagarski obrat v Rogoznici. O tehničnih podrobnostih obrata smo že pisali pred meseci, zato tokrat le o svečanosti ob otvoritvi. Pred novim obratom je Rudi Majnik, komercialni direktor, otvoril svečanost in pozdravil predstavnike družbeno političnih organizacij, goste iz drugih delovnih organizacij, domače delavce in druge.

Franjo Masten, direktor podjetja, je v daljšem govoru med drugim opisal razvoj podjetja v 16 letih obstoja. Premagati je bilo treba številne težave, ki so nastajale vsled potrebnega prilaganja tržišču. Razvoj podjetja so ovirali tudi politični ukrepi, ki so jih v podjetju morali poslušati in izpolniti. Mišljeni so predvsem ukrepi po katerih so razkosali podjetje in mu prepustili le trgovsko dejavnost. Med drugim so takrat oddvojili žago v Ormožu in mizarstvo ter žago v Ptuj. Direktor podjetja nam je pozneje dejal, da v tistih

časih nihče ni upošteval besed strokovnjakov, ki so predvideli razvoj lesne industrije v regijah. Regije naj bodo tako velike, da bodo sposobne zadovoljiti lesno industrijo z lesno maso. Čeprav so v podjetju hoteli delati po osnutku modernega lesnega gospodarstva v regijski obliki, ki ga komaj danes priznavajo, jim mnogi, na žalost tudi taki, ki o lesni pridelavi in predelavi niso imeli kdo ve koliko pojma, niso tega pustili. V podjetju so se morali spoprijazniti z usodo, ki jih v času samoupravljanja prav gotovo ne bi doletela. Kljub temu niso odnehali. Delali so dalje kot se jim je zdelo prav. Kupili so lesno predelovalne obrate, tudi tiste, ki so bili slabo opremljeni. Združeni so se zavzeli za doseg skupnega cilja in uspevajo.

Govoril je o potrebah, ki so silile žagarski obrat v rekonstrukcijo. Ker ima lesna industrija v ptujski regiji perspektiven razvoj, so se glede na študijo lesnih strokovnjakov lotili načrtov in izgradnje žagarskega obrata. V 1966 in 1967 letu so že uspeli postaviti prečni pet tonski transportni žerjav. Te dni pa so spustili v pogon nov

žagarski obrat s kapaciteto 18.000 kubikov v eni izmeni letno. Nov obrat bo zmanjšal stroške proizvodnje in fizični napor, saj so vsa dela mehanizirana in avtomatizirana. Dosedanje investicije znašajo 353 milijonov starih dinarjev. Za nadaljnjo ureditev bodo potrebovali še kakih 100 milijonov starih dinarjev. Z novim obratom bodo lahko še hitreje in bolj ustregli svojim odjemalcem. Največ, skoraj 85 odstotkov proizvodnje izvažajo v 11 držav, med njimi največ na Poljsko, v Sovjetsko zvezo, Italijo...

Po tem, ko je Anton Žagar, podpredsednik SO Ptuj prerezal vrvice in odprl nov obrat, so si navzoči z zanimanjem ogledali avtomatiziran in mehaniziran predelovalni proces hlodovine v končne izdelke. Namesto številnih rok razklada hlodovino prenosni žerjav. Do žage ga prinaša tekoči trak, ki razžagane dele transportira k naslednjim strojem za lesno predelavo. V novi žagi ni potrebno več velikega fizičnega napora. Pogoji delavcev so znatno izboljšani.

ZR

Kaj bo pokazal popis kmetijskih gospodarstev?

Od leta 1960, ko je bil zadnji popis kmetijskih gospodarstev, je prišlo na podeželju do bistvenih ekonomskih in socialnih sprememb. Gospodarska in družbena reforma je vplivala na kmetijsko proizvodnjo, na proizvodne sile in življenjski standard kmetijskih prebivalcev ter na zboljšanje ekonomskega položaja kmetijstva in kmetijskih proizvajalcev. Povečalo se je zanimanje za vlaganje v proizvodnjo in za napredek zasebnih kmetijskih gospodarstev, kar je pripomoglo k povečanju celotne blagovne proizvodnje. Povečana proizvodnja in dohodek kmetijskih proizvajalcev sta privedla do večjih vlaganj v osnovna sredstva in v standard prebivalcev, kar je zelo važno za bodočo usmeritev kmetijstva in kmetijskega proizvajalca.

Namen letošnjega popisa kmetijskih gospodarstev deset let po prejšnjem, je zbrati podatke o kmetijskih gospodarstvih za statistične analize o vsebinskih spremembah v kmetijstvu in za iskanje smeri gibanja na podeželju. Težišče popisa je na raziskavi sedanjih agrarno političnih, agroekonomskih in sociodemografskih pojavov na vasi, kot so: ekonomska diferenciacija kmetijskih gospodarstev po posestni strukturi, vrednosti osnovnih

sredstev, proizvodnje in tržiščnosti.

Proizvodno sodelovanje družbenih in zasebnih kmetijskih gospodarstev je postalo važen dejavnik v naprednem kmetijstvu. Obseg kooperacije je vedno bolj odvisen od tega, ali morejo družbena gospodarstva pravočasno obdelati zemljo, nuditi boljše pogoje za prodajo pridelkov in ustvariti čiste ekonomske odnose z zasebnimi proizvajalci. Namen popisa je torej tudi zbiranje podatkov, ki bodo omogočili analizo proizvodnega sodelovanja med družbenimi in zasebnimi gospodarstvi, analizo vpliva družbenih dejavnikov na modernizacijo in rast kmetijske proizvodnje in na spremembe ekonomskih odnosov in življenjskih razmer na podeželju, kakor tudi medsebojnih odnosov zasebnih kmetijskih gospodarstev. Ker je zadnja leta čutili vse večjo težnjo po proučevanju delovne sile in zaposlenosti pri zasebnih kmetijskih gospodarstvih, mora popis zajeti podatke o spremembah v zaposlenosti in produktivnosti dela. Prav tako mora popis dati osnovne podatke za izračunavanje osnovnih sredstev in investicij pri zasebnih kmetijskih gospodarstvih. Prvi del popisa zasebnih kmetijskih gospodarstev že traja od 30. aprila in bo do 10. maja. Predmet prvega dela

popisa so zasebna kmečka gospodarstva in gospodinjstva, ki nimajo kmečkega gospodarstva na območju, kjer je popis kmetijskih gospodarstev.

Pripomniti je treba še to, da je popis družbenih kmetijskih organizacij in zasebnih kmetijskih gospodarstev po zakonu o popisu kmetijskih gospodarstev na območju države in republike. Popis kmetijstva je v sklopu svetovnega popisa kmetijstva v letu 1970, ki ga organizira FAO (oddelek svetovne organizacije OZN).

ZR

SVEČANA SEJA ORGANIZACIJE ZK

Pred dnevom so člani krajevne organizacije ZK v Slovenski Bistrici svečano proslavili 50. obletnico ustanovitve ZKJ. Ob tej priložnosti so obudili spomine na revolucionarno pot svoje organizacije ter opisali pomembno vlogo, ki jo odigra v današnjem socialističnem razvoju.

Svečani seji je prisostvovalo tudi devet jubilarcev, ki so za svojo 25. obletnico delovanja v organizaciji ZK sprejeli praktična darila in nageljne.

Na svečanosti so nastopili mladi recitatorji, ki so živo predstavili revolucionarno gibanje na Slovenskem. Viktor Horvat

NOV POSKUS UREDITI IN OČISTITI MESTO PTUJ

Kljub temu, da Ptuj proslavlja letos visok jubilej, še ne kaže podobe mesta, ki slavi in pričakuje prve turiste, goste in druge udeležence proslav v jubilejnem letu. Skrajni čas je, da nekaj ukrenemo.

Ko sem se pred kratkim mudil v sosednji državi, me je zanimalo, kako tamkajšnjim prebivalcem uspeva imeti lepo urejeno mesto. Povedali so mi, da za ureditev mesta skrbijo tisti, ki so za to plačani, se pravi komunalna služba in pa vsi ostali stanovalci mesta. Ali ne bi kazalo urediti mesta Ptuj po njihovem vzgledu, to je s skupnimi močmi?

Pred kratkim je ptujska Občinska skupščina postavila posebno komisijo, ki je pregledala mesto in ugotovila pomanjkljivosti, ki jih bo treba odpraviti. Zapisnik bodo dostavili Občinski skupščini, ki bo izdala odločbe posameznim delovnim organizacijam, stanovalcem in drugim, po katerih bodo morale odpraviti stvari, ki kazijo izgled mesta. Tudi komunalni inšpektor je že izdal prve odločbe.

Zal je zapisnik o neurejenosti mesta preobsežen, da bi ga lahko predočil. Sicer pa kratak sprehod s odprtimi očmi po ptujskih ulicah pokaže vse, kar bi se moralo urediti.

Na Ormoški cesti je komisija zabeležila med drugim razpadajočo leseno ograjo in stebre pred »Železničarskim domom« in neurejeno grmičevje. Popravila potrebne so še druge ograje, pločniki širom mesta. Iz Grajene je treba odstraniti kamenje in drug material, na stavbi št. 5 je obnoviti fasado. Komisija je našla odložen gramoz, smeti, odpadli material... Tudi drugod je opaziti, da stanovalci odlagajo smeti, kjer se jim zljubi. Urediti je treba železniški prelaz. Pešci ga prečkajo izven prehoga. Treba ga je razširiti. Marsikje stojijo posode za smeti na pločnikih (pred trgovino Borovo in Jasmin). Po mestu je treba obnoviti številna vhodna vrata, največ v Lackovi, Prešernovi in na ostalih ulicah in trgih. Na trgih je treba urediti parkirne bokse. Prepričati bi bilo treba postavljajenje koles in mopedov kjerkoli. Urediti bi bilo treba vsaj tistih nekaj površin, ki so namenjene za zelenice in čuvati te površine. Urediti je treba tudi tržnico. Mnogi turisti menijo, da na tržnici vidijo utrip življenja kraja. Slovenski trg je treba urediti: čistišče, parkirne prostore, ob cerkvi pa zelene površine. Po končani obnovi fasad je treba odpadli material takoj odstraniti. V Prešernovi ulici je treba obnoviti še številne razpadajoče fasade, očistiti dvorišča... Urediti je treba

Grajski hrib in očistiti cesto, ki pelje na grad. V Muršičevi ulici je med drugim na dvorišču hiše št. 8 velika količina odpadlega materiala. Pri starem bivšem mostu prek Drave je treba popraviti ograjo, očistiti obrežje in urediti prostor pred bivšo gostilno »Slon«. Na Trgu svobode (avtobusni postaji), je treba večkrat čistiti in škropiti, prepleskati vhodna vrata... Na dvorišču pred grajsko restavracijo je treba odstraniti skladišče embalaže. Grajsko dvorišče je treba posebno lepo urediti, okrasiti s cveticami in vzdrževati red in snago. V Jadranski in Aškerčevi ulici je neurejeno čistišče. Trg pred kinom je zelo poškodovan. Kaže, da bi ga bilo najbolje asfaltirati ali vsaj pretlakovati. Majhno zgradbo na desnem bregu Drave je treba čim prej porušiti in urediti nabrežje. Ob desnem

obrežju, kjer je bil stari most, je veliko smetišče. Ob Mariborski je treba na zgradbi št. 2 obnoviti fasado, pri zgradbi št. 8 pa ograjo. Pri zgradbi št. 1a na Zagrebški je treba odstraniti odvečen material. Pri skladišču »Surovine« je treba urediti predvsem tisti skladiščni prostor, ki je izpostavljen glavni magistrali. Teh in podobnih stvari je veliko po vsem mestu. S pravilnimi ukrepi in dobro voljo jih je treba odpraviti.

Komunalno podjetje, ki je v prvi vrsti zadolženo za red in snago v mestu, bo po sklepu moralo očistiti do 5,30 ure zjutraj glavne ulice in nato nadaljevati čiščenje v stranskih ulicah. Prav tako je treba očistiti pločnike v zgodnjih jutranjih urah. Glavne ulice naj škropijo vsaj trikrat dnevno.

Komisija za ureditev mesta pri občinski skupščini namerava proglasiti mesec čistoče in sicer od 20. maja. V tem času naj bi očistili in uredili mesto. ZR

V ptujski občini

ZASKRBLJUJOČA OBOLEVNOST IN PODHRANJENOST OTROK

Za zdrav duh v zdravem telesu moramo poskrbeti še posebej pri otrocih in šolarjih. Pa poglejmo tokrat, kako je z zdravjem otrok v ptujski občini.

V lanskem letu je bilo v okviru otroškega dispanzerja (od 0 do 5 let) preventivno pregledanih 2.110 otrok, od tega je bilo zdravstvenih storitev 465. Prvi ambulantni pregledi otrok so zajeli 19.843 otrok, od tega je bilo opravljenih 11.193 nadaljnjih zdravstvenih storitev. Ker je na območju občine skupaj 10.627 otrok v starosti od 0 do 6 let, lahko na osnovi gornjih podatkov sklepamo, da je obolevnost predšolskih otrok zelo velika. Glede na vrsto obolenj so na prvem mestu boleznih dihal (37%), slede jim ušesne bolezni, infekcije kože in podkožnega tkiva, boleznih prebavil; ostale bolezni so zastopane v znatno manjši meri. Vzroki za tolikšno obolevnost majhnih otrok so številni. V otročnih predelih občine je hrana dojenčkov in drugih podeželskih otrok pomanjkljiva zlasti glede vitaminov. Priprava hrane z higienskega vidika ni zadovoljiva. Slaba prehranjenost in slabokrvnost pa pogojujeta neodpornost napram boleznim. V mestu vpliva na zdravstveno stanje otrok neprijetno stanovanje, nezadovoljivo varovanje otrok pred prehladnimi obolenji in podobno.

Sistematski zdravniški pregledi so v lanskem letu zajeli skupno 2.708 šoloobveznih otrok prvega, četrtega in osmega razreda osnov-

nih šol. Primerjave s prejšnjimi in povojnimi leti so pokazale, da je osebna higiena otrok na višji stopnji, ušivostj sploh ni zaslediti, glistavost je v upadu. Od vseh pregledanih otrok je 35 odstotkov dobro prehranjenih, 55 % srednje in 10 odstotkov slabo. Sistematski pregledi šolskih otrok so pokazali, da so okvare zobovja na prvem mestu, sledijo deformacije prsnega koša in hrbtenice, motnje vida, ostale okvare so zastopane v manjši meri.

V šolski zdravstveni ambulanti je bilo pregledano skupno 9.500 otrok in opravljenih 4.564 nadaljnjih zdravstvenih storitev.

Statistični podatki so glede na vrsto obolenj dali sledeče ugotovitve, največ je boleznih tonzil 24 %, slede jim poškodbe in nesreče 15 %, obolenja in infekcija

Lep in zanimiv prvomajski izlet

Učiteljski kolektivi osnovnih šol Ormož, Središče in Gorišnica so priredili med prvomajskimi prazniki nad vse zanimiv in uspel 5-dnevni izlet po Avstriji, Italiji in Nemčiji. Ogledali so si nekatere zgodovinske in turistične znamenitosti v omenjenih deželah, kjer jih je po besedah nekaterih udeležencev tega izleta posebej očarala vožnja čez Dolomite.

Za ne preveč nabasane dežurnice prosvetnih delavcev

Boksit iz Indije in Gvineje za TGA?

Delavski svet TGA Kidričeve je obravnaval pred kratkim uvoz boksitne rude iz Gvineje in Indije ali pa morda iz obeh držav. Morda bo kdo začudeno dejal, kako to, da sedaj nameravamo uvažati boksitno rudo iz tako oddaljenih držav, če pa se je nekdanj toliko govorilo o neizčrpanih virih boksitne rude v naši državi. Toda povedati je treba, da tovarna v Kidričevem vse bolj razširja svojo proizvodnjo, za večjo proizvodnjo pa potrebuje tudi veliko surovin, torej boksitne rude, katere domači proizvajalci ne morejo dobaviti po potrebah TGA. Razen tega je kvaliteta za uvoz predvidenih boksitov mnogo boljša od naših in tudi cena bi bila po vsej verjetnosti sprejemljiva za TGA. Trenutno še kaj konkretnega ni moč povedati, ker so v teku razgovori o uvozu boksitne rude iz Gvineje in Indije, pa tudi za uvoz iz Avstralije bodo verjetno v TGA storili potrebne korake, če bodo ugodni pogoji. Če bodo ugodno rešena vsa

vprašanja, ki nastajajo ob uvozu boksita iz omenjenih držav, bo imela TGA dobre kvalitete boksite, kar bo omogočalo dobro kvaliteto glavnine in aluminija ter predvsem daljnje povečanje proizvodnje kar je navsezadnje tudi želja lovnega kolektiva v Kidričevem. M. F.

KAJ JE S PRIPRAVNIKOM

V 13. številki Tednika smo na kratko poročali, da so sanitarne upravni organi v tovarni glavnice in aluminija v Kidričevem sprejeli letošnji načrt sprejema pripravnikov v podjetje. Kot je znano, bi naj letos sprejeli štiri plovirane inženirja kemije, analitske smeri, 2 diplomirana inženirja strojništva, 2 diplomirana ekonomista, profesorja matematike ter 7 metalurških tehnikov.

Na tozadeven razpis pa se je do določenega roka javil niti en kandidat za eno od razpisanih mest. Je torej pri nas problem zaposlovanja strokovnih kadrov, ali ni? M. F.

kože 11 % obolenje oči 8 1/2 %, boleznih sečil 7 %, vnetje srednjega ušesa 6 %, od infekcijskih boleznih sta najbolj zastopani škrlatinka in hepatitis, precej je blažjih odstopov od duševnega zdravja in obliki psihonevroze. Pri mnogih boleznih je zaslediti anamije in avitaminoze.

Ugotovitve so pokazale, da je obolevnost otrok iz okoliških predelov občine, ki živijo v slabih socialnih razmerah, največja. Poškodbe nesreče so številnejše med mestnimi šolarji. Vzroki obolenj pri šolarjih so sorodni kot pri predšolskih otrocih.

O preventivnem zdravstvenem varstvu v vzgojnih ustanovah ne moremo govoriti, ker zdravstvena služba ni izvajala nobenih sistematskih občasnih pregledov v varstvenih zavodih. Otroci so bili pregledani le pred sprejemom v varstvo. Zaradi neobstoječe zdravstvene preventive so bila v varstvenih ustanovah pogosta epidemična virusna obolenja. ZR

DEKLICA JE STEKLA PRED AVTO

25. aprila je bila prometna nesreča na dravskem mostu Ing. Franc Vraz je z osebnim avtom podrl deklico Helo Snajder iz Ptuja, Prešernova Deklica je nenadoma stekla pred čistišča. Voznik nesreče ni mogel preprečiti. Med padcem je zlomila desno roko.

NASILJE NA CESTI

V soboto, 26. aprila, ob 23.30 se je mladoletna M. M. vrhla iz službe po Rogški cesti. Pritihel jo je osebni avto Fiat 7 iz katerega sta stopila dva mladka. Prijela sta deklo in ji prla usta z roko. Zahtevala sta se vda. Po prerivanju se mladoletnici posrečilo ubegniti nasilnežema.

Z AVTOM PODRL BALKONSKI PODBOJ

27. aprila je turški državljani zaposlen v Zah. Nemčiji, okoli 6.50 peljal po Ormoški cesti - ovinku v Spuhlji je vozilo vletelo s cestišča. Podrlo je balkonski podboj in se zaletelo v vogal hiše št. 7.

NESREČA NA HAJDINI

3. maja je bila prometna nesreča na Hajdini na cesti pred Kidričevemu. Lovro Klanaček peljal ob 20.15 dva voza, ki sta bila dobro osvetljena. Slobdan Vukičević iz Zagreba se zaletel v vprego. Nastala je škoda na vozilih.

PRETEPEL ŽENO IN JO POŠKODOVAL

Alojz Ferk iz Rogoznice pretepel svojo ženo in ji prizadel hude telesne poškodbe. Zlomil ji je lobanjo, ključnico in rebra. Hudo poškodovan se prepeljal v ptujsko bolnišnico kjer je na zdravljenju.

OTROK PADEL V DRAVO IN UTONIL

23. aprila je na Vičavi padel v Dravo 4-letni Beno Koroda in utonil. Otroci, s katerimi se je igral, so metali kamenje v Dravo. Pri tem je Beno izgubil ravnotežje in padel v vodo. Trupla do danes še niso našli.

OF. FRANJO VESELKO:

Ptuj pred 50 leti

začetki slovenske gimnazije 1919

koncu prve svetovne vojne je z razpadom Avstrije nastala tisočletna vlada nemških cesarjev nad Slovenci, toda Nemcev se narodna kraljevina SHS skoraj dotaknila. Umaknili so se zagrizeni zatiralci slovenskega župana Ornig. Ostalo se ob prevratu pritajilo in šlo dalje tako kakor v polni Avstriji.

Vasi Prlekije pa je prevzelo na novo, boljše življenje. Prav po 50 letih nemške gimnazije je v Ptujju januarja 1919 začel prvi slovenski razred. Moj oče, mali kmet, ki se vrnil iz ruskega ujetništva kot vojni invalid brez noge, si namoščil težko breme: na položju ravnatelja središče šole me je vpisal v prvi razred, češ da bo vsaj eden od (9) otrok »gospode«. Zato je mizar delal črno opleskan, nekoliko črni podobni kovček, kakor so imeli hlapci in deklice. Bil je tak, da sta ga lahko dvignila dva; vanj je zložila mati penice, obleko in prvi mesečni obrok masti in bele moke na račun stčnarine. Vse to so pokrovali solze njene ljubezni in žalosti ob slovesu; meni so ostali v spomin in opomin.

Stanoval sem za proštjsko hišo pri organistu in tajniku Ljudske hranilnice in polničnice Frasju in njegov sin je postal moj sošolec. Spala sva v kovaški sobi, kjer je imel gospodar kot pevovodja čitalniško društvo zboru vaje s solisti tudi še nekaj uro pred koncertnimi in solističnimi nastopi v Desetem domu, Rokovnjačih itd. v Narodnem domu in pozneje v Narodnem gledališču. Solospjevi so bili za mene — kmečkega otroka — nepozabna doživetja in doživite lepote.

Pouk je začel naš prvi slovenski razred (prima a) šele po prvem letu 1919. Ko pregledujem 50. izvestje ptujске gimnazije, vidim, da smo razen treh ptujčanov bili v njem sami kmečki fantje s Ptujskega polja in Slovenskih goric, toda — različno — niti enega iz bližnjih Haloz, zemlje revnih vinogradov ni bilo. Bili smo prve lavarje slovenske pomladi, saj v ostalih 7 razredih prevladovali Nemci iz Ptujja (38), še kar več (67) pa jih je bilo iz okolice vseh avstrijskih pokrajin. V 1. b je bilo od 22 dijakov samo 8 Slovencev, Nemcev pa 14. Od 30 drugošolcev je bilo 18 Slovencev. Gimnazijski dijaški dom (Studentenheim) je bil nemško sračje gnezdo, zneseno skupaj z vseh vetrov Avstrije: iz Stajerske, Koroške, Tirolske, Štajerske, Bukovine, Galicije, Ogrske, Bosne, kjer so bili njihovi učitelji uradniki, tovarnariji. V prvi so bili samo 4 Slovenci, Nemcev pa je bilo 12. Ti maršuranti, nekateri rojeni še v prejšnjem stoletju (1897!), so po prvi kot bivši nemški oficirji nosili uniforme in maturirali v nemškem jeziku. Veljal je še

dalje avstrijski učni načrt za gimnazije iz leta 1909. Samo mi v 1. a smo imeli pouk v slovensščini, ki pa je vendar bila za Nemce obvezen učni predmet. Ker je razen slovenskega 1. a (38 dijakov) bilo iz Ptujja in

okolice v vseh ostalih razredih samo še 33 Slovencev, torej komaj za en razred, je bila avstrijska ptujska gimnazija pravi »tujek«, strup polstoletne germanizacije. (Dalje prihodnjič)

Tekmovanje mladih gasilcev

Gasilsko društvo v Laškem je med najstarejšimi v Sloveniji. Glede na to bo v okviru proslav 100-letnice gasilstva na Slovenskem »Zlet pionirjev« v Laškem 25. maja t. l. Tega dne bodo pionirji tekmovali za prehodni pokal »Pionirski prapor«, ki ga bo podelila gasilska zveza Slovenije najboljši desetini.

Občinska gasilska zveza Ptuj je pripravila preteklo nedeljo izbirno tekmovalje pionirjev. Udeležilo se ga je 13 desetini. V skupini A, to je od sedem do deset let, so bili najboljši pionirji iz Hajdoš (ženske), sledile so desetine iz Hajdine, Vidma, Gerečje vasi, Jurovc, Ptujja in Hajdoš. Pionirji v B skupini (od 11 do 14 let), so dosegli naslednja mesta: prva je bila desetina iz Gerečje vasi, sledile so desetine iz Hajdine, Hajdoš, Gorišnice, Moškajnc in Zamušan. Prve tri desetine iz vsake skupine bodo v pederlo tekmovalje na conskem tekmovalju v

Mariboru za vstop na republiško tekmovalje v Laškem.

Glede na število tekmovalnih desetini in število družtev, ki so v ptujski zvezi, udeležba na tekmovalju ni bila zadovoljiva. Vzroki so različni: premajhna zainteresiranost društev za taka tekmovalja, pomanjkanje delavljnega in sposobnega kadra. Za vaje še čas ni najboljš primeren, ker je še pouk, na kmetijah pa je vedno več dela, ki ga morajo opravljati tudi kmečki otroci.

Tekmovalje so tudi desetine mladincev za prehodni pokal Občinske gasilske zveze Ptuj. V skupini A so bili najboljši mladinci iz Ptujja, naslednja mesta so zasedli mladinci iz Gerečje vasi, Jurovc in Spuhlje. V B skupini so bili najboljši mladinci iz Hajdine, drugo mesto pa so zasedli mladinci iz Zamušan. Desetini društev iz Ptujja in Hajdine sta prejeli prehodni pokal že drugič.

Franc Čuček

Preteklo soboto smo spremili na njegovi zadnji poti na ptujsko pokopališče enega najstarejših Ptujčanov, Franca Čučka. Rojen 16. januarja 1882 v Kutincih pri Vidmu ob Sčavnici je po končani gimnaziji v Beljaku na Koroškem 1902 leta prišel v Ptuj. Zamikalo ga je starodavno mesto kot središče vinorodne pokrajine, zato se je posvetil trgovini z vinom. Bil je posloven človek. Pri svojem delu je mnogo načrtoval in ustvarjal, žel pa je tudi neuspehe in razočaranja, vendar nikdar ni klonil. Od milijonskih sredstev, ki so se pretakala skozi njegove roke, si ni osebno nič privoščil. Njegov cilj je bil graditi in ustvarjati za polepšanje Ptujja. Položil je temelje industrializacije na Kidričevem Eden njegovih dosežkov je zdravstveni dom na Ptujju, katerega vsi poznajo kot Čučkov hram, ki ga je postavil 1912. leta. Med zadnjo vojsko je kot zaveden Slovenec prehodil trnovo pot izseljencev. Bil je zaprt v Ptujju, na Borlu, v Rajhenburgu in potem v Dubici, Kreki. Osoboditev je dočakal v Osije. Po vrnitvi v Ptuj je ne-sebično sodeloval pri obnovitvi mesta. Potem se je po njegovi zamisli ustanovila stanovanjska zadruga »Gradidom«, pri kateri je kot predsednik neumorno delal, organiziral kredite, material,

načrte, meritve, vloge za gradbena dovoljenja in še in še. Mnogim Ptujčanom je pripomogel do lastnega domačega ognjišča. Po njegovi ideji so nastala naselja bratov Reš, ob Mariborski cesti in v Budini. Kljub doseženim

Franc Čuček

uspehom je ostal do konca svojega življenja skromen in delaven, zvest svojemu narodu, tako je vzgojil tudi svoje otroke. Najstarejši sin je padel kot junak v narodnoosvobodilni vojni v Mirni na Dolenjskem leta 1943. Po njem se tudi imenuje ulica ob zdravstvenem domu Čučkova ulica.

Dragi Franc, počivaj v zaslužnem miru!

V. K.

AKTIVNI MLADINCI IZ LAPORJA PRI SLOV. BISTRICI

Aktiv ZM v Laporju sodi po številu svojih članov (okoli 100 mladincev) med manjše aktive v občini Slov. Bistrica, vendar tega ne bi mogli trditi tudi za njegovo dejavnost. Opravljene akcije v zadnjem obdobju to zgovorno potrjujejo.

Samostojno so izvedli tri proslave (8. januar, dan žena in prvomajska proslava), uspeli so organizirati dve oddaji POKAŽI, KAJ ZNAS, s prostovoljnimi delom si urejujejo rokometno, odboj-karsko in košarkaško igrišče, velike zasluge imajo, da so volitve na tem področju uspeli. Pisali so vabila, urejali volišča, in sicer aktivno sodelovali. Za to svojo dejavnost so mladi iz Laporja osvojili posebno nagrado, ki jo je razpisal občinski komitej ZMS Slov. Bistrica za najboljše urejeno volišče in udeležbo mladih v volitvah. V svojo dejavnost so uvrstili tudi športna srečanja s sosednjimi aktivmi. V preteklem letu so opravili 530 udarniških ur pri urejanju igrišč in okolice. Prepričani so, da bodo letos presegl število udarniških ur iz preteklega leta. Prav tako bodo nada-

ljevali s športno in kulturno dejavnostjo, upajo pa tudi, da jim bo uspelo izvesti plesne vaje, ki jih zaradi objektivnih vzrokov doslej niso izvedli, kljub velikemu zanimanju, ki vlada za ples med mladimi v tem kraju.

Viktor Horvat

RAZSTAVA IN PRODAJA POHIŠTVA V ORMOŽU

V dvorani gostilne »Abonent« v Ormožu je te dni odprta razstava pohištva. Razstava bo odprta od 5. do 15. maja in predstavlja lepo pašo za oči, ki si želijo prijetno toplino in lepo opremo doma. Pohištvo razstavlja podjetje Slovenijales. Za nakup dajejo kredit brez porokov do vrednosti 10.000 din. J. S.

BREZ VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA POVZROČIL NESREČO

3. maja je Marko Lazarevič iz Indžije obračal z mopedom na ulici Jožeta Potrča, ne da bi se prepričal, ali je cesta prosta. Voznik osebnega avta Ivan Puž iz Ptujja nesreče ni mogel preprečiti. Pozneje so ugotovili, da voznik mopeda ni imel vozniškega dovoljenja. Dobil je lažje poškodbe.

Udeleženci svečane seje v počastitev 50-letnice ZKJ in sindikatov Jugoslavije, ki je bila pred nedavnim v Kidričevem. Franc Tetičkovič, sekretar OK ZKS Ptuj je spregovoril o zgodovini revolucionarnega delavskega gibanja. (Daljši zapis s seje ste lahko prebrali v naši prejšnji številki).

ZBOR PTUJSKIH UPOKOJENCEV

Občinska podružnica Društva upokojencev v Ptujju je sklicala letno konferenco, ki bo v petek, 9. maja ob 9. uri v dvorani Skupščine občine Ptuj v Miklošičevi ulici 14.

Vabimo vse delegate in tudi člane podružnice na zborovanje, ker bomo razpravljali o predlogih za novi

pokojninski zakon.

Kot strokovnjak bo obravnaval nove predloge zvezni poslanec in direktor podružnice soc. zavarovanja v Ptujju Adi Sarman.

Na konferenco vabimo tudi predsednike in tajnike vseh ostalih podružnic v ptujski občini, ker je vprašanje predlogov nujno. Morebitne predloge za spremembe zakona naj prinesejo s seboj. Upravni odbor

Zgodovina boja

za delavske pravice in boja za osvoboditev občin Čakovec, Koprivnica, Ormož, Ptuj, Sl. Bistrica, Varaždin

Občinski sindikalni sveti prijateljskih občin so s pomočjo področnih muzejev priredili razstavo o pomembnih dogodkih z naše revolucionarne preteklosti. Razstava je odprta od 23. aprila do 9. maja v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra v Ptuju.

Razstava o dogodkih iz zgodovine delavskega gibanja in narodnoosvobodilnega boja na ozemlju sedanjih občin Čakovec, Koprivnica, Ormož, Ptuj, Slovenska Bistrica in Varaždin, si jo bomo lahko ogledali do 9. maja, je prirejena v počastitev 50-letnice komunistične partije in sindikatov Jugoslavije. Strokovno so pripravili gradivo muzeji v Varaždinu, Čakovcu, Koprivnici, Mariboru in Ptuju. Glavno organizacijo je vodil pokrajinski muzej v Ptuju, ki je vse gradivo prevzel, razstavo tehnično izpeljal in oskrbel fotografiranje glavnih napisov. Nekaj posnetkov je priskrbel za povojno obdobje za svoje območje občinski sindikalni svet Ormož.

Razstavnini prostor ni tako velik, da bi sprejel toliko gradiva, da bi razstava podrobneje obravnavala socialistično revolucijo na teritoriju, ki zajema nad 3000 m², kjer prebiva nad 370.000 prebivalcev.

Kljub temu, da razstava le v glavnih obrisih ilustrira hotenja delovnih množic, da bi čimprej napočil čas socialističnega blagostanja na področju vseh bratskih občin, je njena vsebina zelo dragocen dokument o revolucionarni zgodovini, na delu slovenske in hrvaške zemlje. Posebno dragoceno je, da bodo obiskovalci razstave spoznali dokumente ljudske revolucije sosednih hrvaških občin ki so nam manj poznani, saj v našem časopisu in šolah spoznavamo največ slovensko revolucionarno zgodovino.

Razstava prikazuje dogodke iz revolucionarne kronologije vsake občine posebej s fotografijami revolucionarnih objektov, revolucionarjev, tiskanih dokumentov, in muzealij. Kratka uvodna beseda pojasnjuje zgoščeno revolucionarno pot od ustanovitve KPJ pa do danes za vsako občino posebej.

Kaj je skupnega v zgodovini revolucionarnega boja, ki ga prikazuje razstava?

V vseh danes prijateljskih občinah je dušila v stari Jugoslaviji buržuazna oblast boj delavskega razreda. Povsod je zapirala njegove voditelje, povsod se je med okupacijo pridružilo ljudstvo boju za svobodo, ki ga je vodila Komunistična partija. V vseh danes bratskih občinah so padali talci, so se ustanovljale oborožene skupine partizanov in druge enote NOV, ki so se spopadle s sovražnikom. V vseh teh občinah so padale v spopadih s sovraž-

nikom dragocene žrtve. Povsod je sovražnik med vojno zapiral naše ljudi, jih v zaporu in taboriščih mučil in ubijal. Ta na videz enaka pot pa je vendar zelo raznolika po obliki boja in po okoliščinah, ki so vodile v osvobodilni boj. Tudi vplivi oktoberske revolucije so bili v nekaterih pokrajinah močnejši, kakor v drugih.

Medjimurje, ki je mejilo na Madžarsko, se je povežalo s socialistično revolucijo v Madžarski po prvi svetovni vojni. Strajkovni val je močno zajel to pokrajino, zajeto danes v meje občine Čakovec. V Varaždinu je izbruhnila leta 1919 vstaja vojakov in delavcev, ki so jo zadušili s krvjo in napolnili ječe z uporniki. Na področju sedanje občine Varaždin se je delavsko gibanje med obema vojnama močno razvilo, kakor v sedanjih občinah Ptuj, Ormož in Slovenska Bistrica z maloštevilnim industrijskim proletariatom.

Med okupacijo so Medjimurje zasedli Madžari. Osvobodilni boj v letu 1941 se je povezal s slovenskim osvobodilnim bojem v Prekmurju. V letu 1943 so odhajali Medjimurci masovno k partizanom. Na Kalniku so formirali Medjimursko četo. V Medjimurju je padlo po sedanjih podatkih za osvoboditev 375 borcev, 854 so jih pobili po zaporih in v taboriščih, 306 pa po domovih.

Tudi na ozemlju sedanje občine Koprivnica se je upor proti okupatorju pričel že leta 1941, leta 1942 so odhajali borci v Kalniški partizanski odred. Leta 1943 so ustanovljali po vaseh udarne skupine in v velikem obsegu ja zaživila organizacija osvobodilnega gibanja. Leta 1943 so formirali brigado Brača Radič, ki je sodelovala v Podravini. Ze novembra 1943 sta 28. divizija z 21. brigado in Kalniški partizanski odred osvobodili Koprivnico. Na Papuk pa se je odselila domača partizanska tiskarna, da bi bila varnejša pred sovražnikom. Februarja 1944 ni brigada Matija Gubca vzdržala silovitega napada sovražnika, ki je z zloglasno črno legijo zasedel Koprivnico in začel s strašnim terorjem.

Varaždinsko področje se je že leta 1941 pridružilo boju za svobodo. Avgusta 1941 so formirali Varaždinsko partizansko skupino, ki je krenila na Kalnik. Marca 1942 je okrožni komite KP Varaždin ustanovil Kalniški odred, ki ga je okupator poleti 1941 razbil. Oktobra 1942

so ustanovili na novo močnejši Kalniški odred, ki je formiral celo bataljone za druge enote. Poleti 1943 je na področje severozahodne Hrvaške prišla 12. slavonska divizija, v jeseni pa 28. divizija. Z napadi na sovražnika sta širili upor proti okupatorju. Julija 1943 je prešla v partizane vsa domobranska topniška posadka, ki je stolovala v Jalkovcu. V noči na 14. julij so osvobodili partizani jetnike iz ustaškega taborišča Lepoglava. Boj za svobodo so nadaljevali do zadnje zmage.

V Slovenski Bistrici in njeni okolici se je širil upor od leta 1941 dalje v povezavi s partizanskim zaledjem na Pohorju.

Po osvoboditvi so na ozemlju sedanjih bratskih občin dosegli povsod nagel gospodarski in kulturni razvoj.

Zelja prirediteljev razstave je, da bi jo ogledalo čimveč prebivalcev naše občine, predvsem pa mladina, saj ji bo vsebina razstave poglobila spoštovanje do velike socialistične revolucije v naši domovini.

V. R.

ORMOŽANI ZOPET USPEŠNI

V medobčinskem radijskem kvizu, ki je bil pred nedavnim v Ptuju pod naslovom »Spoznavajmo prijateljske občine«, je tekmovalna ekipa iz ormoške občine dosegla zavidljivo drugo mesto pred tekmovalno ekipo iz Ptuja.

Tako kot za njihove predhodnike iz osnovne šole Ormož, ki so v minuli oddaji »Spoznavajmo svoj domači kraj« osvojili drugo mesto, je ta uspeh za to tekmovalno ekipo lepo priznanje in nagrada za vložen trud.

Razgovor s tekmovalci in njihov posnetek vam bomo posredovali v eni izmed naših prihodnjih števil. J. S.

PROMETNA NESREČA V STOJNCIH

V četrtek 1. maja se je ob 5. uri zjutraj pripetila v Stojncih težja prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila TR 42-41 Janko Rant se je pri prehitevanju, verjetno zaradi utrujenosti, zaletel s prednjim desnim delom avtomobila v prikolico traktorja, ki ga je vozil Franc Vojs iz Zagojič. Pri nesreči je bil težje poškodovan voznik in dva sopotnika v osebnem avtomobilu.

J. S.

Uspešne oddaje SPOZNAVAJMO SVOJ DOMAČI KRAJ

V počastitev 1900-letnice mesta Ptuja je uredništvo Radia Ptuj pričelo 2. marca letos z javnimi radijskimi oddajami »Spoznavajmo svoj domači kraj«, katerih namen je bil, da bi med osnovnošolsko mladino vzbudili zanimanje za zgodovino Ptuja in njegove okolice, da bi z neposrednimi prenosi tekmovalnj v znanju, na poljuden in učinkovit način seznanili s to zgodovino čimveč poslušalcev in končno, z javnimi prireditvami spodbudili plemenit tekmovalni duh, zblížali posamezne šole in občinstvo iz posameznih krajev. Uredništvu oddaj Radia

ravnanih 32 vprašanj, teh so tekmovalci pravilno odgovorili na 26 vprašanj, 80 odstotkov. Tudi ta po tek pove, da so se učenci dobro pripravili tudi za oddajo iz literature.

Vprašanj »občinstva oblistvu« je bilo 14, pravilno odgovorjeno pa je bilo 10, na eno vprašanje ali 70 odstotkov.

Glasbenih ugank je bilo 14, nanje pa so dali pravilno odgovor v 9 primerih ali 64 odstotkov.

V zadnji oddaji »Spoznavajmo svoj domači kraj« je bila na sporedu v nedeljo 20. aprila letos, sta bi

Tekmovalci osnovne šole Hajdina ob svečani izročitvi v nagrade — 500.000 starih din v Slikarsko pleskarskem antikorozijskem podjetju »Pleskar« v Ptuju. Od leve pradesni: Edi Dobnik, učenec 8. a; Marta Brlek, učenka 6. Janez Pucko, ravnatelj šole; Mirko Bernhard, direktor »Pleskarja«; Venčeslav Ogrinc, učenec 7. a in Ivan Bek, sekretar »Pleskarja« iz Ptuja.

Ptuj je to v celoti uspelo, saj so oddaje »Spoznavajmo svoj domači kraj« sprejeli poslušalci z velikim navdušenjem in so jim v velikem številu radi prisluhnili.

Kot smo v Tedniku že pisali, so tekmovali učenci iz naslednjih šol: Cirkulane, Gorišnica, Hajdina, Kidričevo, Ormož, »Franc Osojnik«, »Ivan Spolenjak« in »Tone Žnidarič« iz Ptuja. Ob tem so zanimivi številčni podatki o tekmovalstvu »Spoznavajmo svoj domači kraj«. Na 46 vprašanj iz zgodovine Ptuja, Ormoža in okolice je bilo odgovorjeno na 34 vprašanj ali 74 odstotkov. Vsako vprašanje je v daljšem uvodnem tekstu obravnavalo določeno zgodovinsko obdobje, od prvih znanih ljudstev na ptujskem in ormoškem območju pa do zmage socialistične revolucije. Iz obširnega uvodnega dela pa je bilo postavljeno konkretno vprašanje, ki je zahtevalo kratek in precizen odgovor. S tem je bil dosežen glavni namen — seznaniti čimveč poslušalcev na poljuden in dojemljiv način z našo zgodovino. Glede na odmev med poslušalci je bil ta cilj — več kot dosežen.

Izmed vprašanj iz literature — slovenski pesniki in pisatelji, je bilo skupno ob-

movali osnovni šoli Hajdina in Ormož. Zmagala je šola Hajdina, ki si je priborila 24 možnih 21 točk, šola Ormož pa 18 točk. S tem so priborili prvo mesto med tekmovalci iz Hajdine, drugo pa tekmovalci šole Ormož.

Obe tekmovalni ekipi sprejeli lepi nagradi v vrednosti 500.000 in 250.000 rih dinarjev. Prvo nagrado je prispevalo Slikarsko pleskarsko in antikorozijsko podjetje »Pleskar« iz Ptuja, drugo pa rKeditna banka Ptuj. V obeh šolah so nagrade zelo veseli, saj sta nagrade visoki in omogočata, da lahko odšlo v letošnjih promocih brezplačno na 20 učencev iz Hajdine in 20 učencev iz Ormoža. Uredništvo Radia Ptuj je še poskrbelo, da bodo odšli brezplačno morje še po trije učenci vseh šol, ki so sodelovali pri tekmovalstvu.

Ob koncu lahko zapisemo, da so javne radijske oddaje »Spoznavajmo svoj domači kraj« več kot uspeli. Tudi njih ali podobnih oddaj so poslušalci Radia Ptuj še več.

Razstava: Življenje in delo pomembnih mož Ptujja in okolice

11. maja ob 11. uri bodo pod vodstvom Državne galerije Slovenije odprli razstavo Življenje in delo pomembnih mož Ptujja in okolice, ki jo je pripravila v manj znanih dvorani ptujška knjižnica in študijska knjižnica. Razstava spada v okvir razstav ob 1900-letnici ptujja in vključuje obsežne ptujške gimnazije in njene najpomembnejše razstavljenih je okrog 100 knjig, od katerih so nekatere prave redkosti. Tu so avtorjev, ki so živeli ali delovali v ptujski okolici ali v samem Ptujju. Najbolj zanimivo nas o razstavi pouči to, da je pripravila razstavo zato ga v celoti namo:

Razstava, ki jo prireja študijska knjižnica, je namenjena prevez kulturnega ptujja v Ptujju v njegovih 1900 letih, kajti skozi pri razstavljenih delih lahko vidujemo rast našega mednarodnih časov naprej. Razstavljam številne delo kulturnega, nacionalnega in splošnega družbenega naša predvsem iz zadnjega obdobja, to je od sredine 19. stoletja dalje. V zgodnjem ptujju so bili v glavnem znani ptujski škof sv. Jurij, mučenec iz 303 in njegov Hauptman, recte Jurij Hauptmantič, iz 17. stolet-

ja razstavi so prikazane najpomembnejše osebnosti, ki so bili povezani s ptujjem po svojem rojstvu, delovanju in v svojem zapustili svoje delo v ptujski besedi. Zaradi velikega števila pomembnih mož smo omejevali le na določene kulturne področja; ob stoletnici naše gimnazije smo tudi prikazati pomembne ptujške dijake in profesorje te učnega zavoda; od življenjskih delavcev smo izpostavili le tiste, ki so svoj prispevek dali v znanstveni in umetniški in glavni že zaključili. Med ptujskimi osebnostmi bi opozorili na nekatere izmed prikazanih osebnosti. Tu boste srečali pisca našega znanega nabožnega pesnika na vzhodnem Stajerskem v domačem jeziku Gregorja Plohla, prvega ptujškega pesnika stajerskega Leopolda Volkmerja, ptujškega pesnika Stefana Drinjak, slovenskega, katoliškega pesnika hrvaškega pesnika Vraza, velikega narodnega buditelja Jožefa Murca in Franca Cvetka, ptujškega pesnika Božidarja Raiča, ptujškega pesnika Slovenskih Ksaverja Meška, pisarja Alojza Remca, žive pomembne pisatelje: Antona Golobca, Ivana Potrča, Stanovca, Edvarda Kocbeka in druge, ki so črpali s tega ptujškega in okolice v slovensko literaturo. Razstavljen so dela znamenitih ptujskih pisateljev in literarnih zgodovinarjev kot so: Ivan Korošec, Fran Mohorič, Vid Rižner, Franjo Baš, Božidar Borko, France Borko Stanko Kociper, Jože Krivec, Anton Brumen, Hinko Družovič, Josip Freunfeld, Pankracij Gregorc, Anton Turkuš, Alojz Gregorič, Matija Heric, Vatroslav Holz, France Jančar, Martin Jurkovič, Franc Jurtela, bratje Plohli, Ivan Kolarič, Josip Komljanec, Paola Korošec, Emilijan Lilek, Jakob Meško, Jurij Matjašič, Josip Pajek, Alojz Perger, glasbeniki Serajniki, Josip Skrbinšek, Anton Smodič, Josip Suman, Martin Veršič, Kukovec Eliza, Fran Toplak, Franc Simonič, vrsta nemških pisateljev, ki se v svojih delih močno dotikajo Ptujja... imen bi še in še našli. Res je, da bi bila taka razstava za navadnega obiskovalca malo predolga, toda le tako bi prikazali verno sliko razvoja mesta. Kriteriji, po katerih se je pripravljala ta razstava, so pač omejevali to široko plejado, a kljub temu pokazali kako živo in dejavno in kulturno mesto je bil Ptuj, kljub temu, da je bil dolgo časa nemška trdnjava na slovenskih tleh. Razstava nas opozarja, kaj so Haloze, Slovenske gorice, Ptujsko polje in današnje kulturno mrtvilo in stagnacijo, ki je temu sledila. Na žalost lahko prav s take razstave ugotovimo brebržen odnos do vrednot, za katere so se borili naši predniki.

Poleg knjig so razstavljen tudi slike najvažnejših osebnosti in pod njimi kratek opis življenja in dela, seveda smo tudi pri teh komentarjih posebno podčrtali njihov pomen za Ptuj. Ker sama študijska knjižnica nima sama vse razstavljen literature, je prosila za nekatera dela mariborsko študijsko knjižnico, Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani, Narodni muzej, Nacionalno in sveučiliško biblioteko v Zagrebu. Razstavljenih je tudi nekaj prvih ptujskih tiskov iz Schützove tiskarne iz konca 18. stoletja, ptujske kronike iz 17., 18. in 19. stoletja. Skoda le, da ni večjega števila raznih tiskov, ki so na tak ali drugačen način povezani s Ptujem, ker bi tako prikazali bolj kompleksno podobo kulturne dejavnosti na tem področju. Na vabilu je tudi natisnjen ptujski mestni grb, ki se ne vem iz kakih razlogov ne pojavlja čisto, vsaj na nobenem prostoru ga ni.

Korošec, Fran Mohorič, Vid Rižner, Franjo Baš, Božidar Borko, France Borko Stanko Kociper, Jože Krivec, Anton Brumen, Hinko Družovič, Josip Freunfeld, Pankracij Gregorc, Anton Turkuš, Alojz Gregorič, Matija Heric, Vatroslav Holz, France Jančar, Martin Jurkovič, Franc Jurtela, bratje Plohli, Ivan Kolarič, Josip Komljanec, Paola Korošec, Emilijan Lilek, Jakob Meško, Jurij Matjašič, Josip Pajek, Alojz Perger, glasbeniki Serajniki, Josip Skrbinšek, Anton Smodič, Josip Suman, Martin Veršič, Kukovec Eliza, Fran Toplak, Franc Simonič, vrsta nemških pisateljev, ki se v svojih delih močno dotikajo Ptujja... imen bi še in še našli. Res je, da bi bila taka razstava za navadnega obiskovalca malo predolga, toda le tako bi prikazali verno sliko razvoja mesta. Kriteriji, po katerih se je pripravljala ta razstava, so pač omejevali to široko plejado, a kljub temu pokazali kako živo in dejavno in kulturno mesto je bil Ptuj, kljub temu, da je bil dolgo časa nemška trdnjava na slovenskih tleh. Razstava nas opozarja, kaj so Haloze, Slovenske gorice, Ptujsko polje in današnje kulturno mrtvilo in stagnacijo, ki je temu sledila. Na žalost lahko prav s take razstave ugotovimo brebržen odnos do vrednot, za katere so se borili naši predniki.

Poleg del prej navedenih mož so razstavljeni tudi različni ptujski tiski, periodika, posamezni vodniki, gimnazijska izvestja in ptujška literarna glasila.

Razstava naj pokaže, kako bogata in pomembna je lahko preteklost majhnega mesta, koliko žrtev in globoke ljubezni je bilo potrebno, da se je ustvarila in ohranila ta kulturna dediščina in nas opomni, da naj še naprej skrbno čuvamo spomenike ki smo jih prejeli od svojih prednikov.

Navedeni tekst v vabilu nosi moto IZ RODA V ROD DUH ISČE POT, ki naj ponazorja pravi pomen razstave. Avtorji so razvrščeni kronološko razen različnih tiskov, ker je zaradi obsega razstave to tudi najprimernejši način. Seveda moramo ob tem omeniti pomanjkljivosti, ki so bodisi tehnične bodisi strokovnega značaja. Dejstvo je, da je za tako jubilejno in svečano razstavo, ki naj pokaže kulturo nekega območja skozi njegovih 1900 let, čeprav še tako skromno, absolutno premajhna. (Lanska razstava v Ljutomeru ob stoletnici taborov je bila v tem pogledu dosti bolj široko pripravljena!) Tako se bo zdelo, da je ponekod preveč natrpna, čeprav so prireditelji upoštevali le najvažnejša dela. Če bi že hoteli pokazati široko podobo Ptujja in okolice v njegovih stoletjih, oziroma pomembne osebnosti, ki so od tu izšle, posebno v 19. in 20. stoletju in marsikaj doprinesle splošnemu slovenskemu ali celo evropskemu kulturnemu miljeju, bi ne smeli posneti le smetane, ali tistih, ki so simpatični, ostale pa prezreti; tako smo pa prav zaradi omejenosti prostora to morali storiti. Sicer bo vsak obiskovalec ugotovil iz razstavljenih del, da je glavna osebnost, skrita nit, ke vse povezuje sam jubilat — Ptuj. Naj samo za ilustracijo navedem nekaj imen, ki bi še prišla v poštev za širšo podobo kulturnega razvoja Ptujja in okolice: Ivan Jurančič, Jože Kerenčič, Josip

Vabimo Ptujčane in okolice, da si razstavo ogledajo, ne zaradi vljudnosti, temveč zaradi same. Tu je le podoba naše preteklosti, ki se je ni treba sramovati. Marsikateri obiskovalec, naj bo kmet, učitelj ali učenec, bo odkril pisatelja, ki je živel in deloval v njegovem domačem kraju in je prav zato namenjena tudi za šolske ekskurzije. Razstava je odprta več kot mesec dni, ob delavnikih od 8. do 13. ure in 15. do 18. ure in v nedeljah od 8. do 12. ure, tako da se ne bo nihče mogel izgovarjati zaradi česa.

Naša pisma

To pisemce sem napisala zares iz srca. Srečna bom, če bo natiskano v Naših pismih. Lepo te pozdravljam

Brigita Vtič,
Stoperce

Rada bi videla tovariša Tita

Moja največja želja je, da bi enkrat videla tovariša Tita. Kadar slišim v radiu, da je prišel v Ljubljano, bi najraje šla tja. Pomahala bi mu s šopkom, ki bi ga držala v roki, in zaklicala: »Živel, živel, maršal Tito!«

»Videla sem že več podob, ki predstavljajo predsednika naše Jugoslavije. Toda zdi se mi, da to niso prave slike, kajti tovariša Tita si predstavljam drugačnega. Za rojstni dan mu želim zdravja in sreče, da bi še mnogo mnogo let vodil naše narode kot do sedaj. Želim, da tovariš Tito ne bi nikoli umrl in da bi bil na vsem svetu mir.«

Brigita! Saj veš, da je tovariš Tito ves srečen, kadar se srečuje z otroki. Cicančke si dviga v naročje, s pionirki se rokuje in jih poljublja, rad sprejema njihovo cvetje in se pogovarja z njimi. Koliko otrok je že videlo tovariša Tita! Srečna skupina se vsako leto odpelje v Beograd, kjer mu v imenu vseh pionirjev čestita za rojstni dan. Mnogi so ga že pozdravili ob njegovih prihodih v mesto in vasi, mnogi so mu že mahali z zastavicami in vzklikali dobrodošlico.

Maršal Tito je bil zadnjič tudi v Ptujju in dobro se je počutil v našem tisoč devet stoletnemu mestu. Če bi bila ti, Brigita, tedaj tukaj, bi ga prav gotovo videla in tvoja želja bi se ti izpolnila. Vendar ne bodi žalostna, kajti tudi tebi se bo enkrat prav gotovo ponudila neenađna prilika, da boš videla priljubljenega maršala Tita.

Draga Alenka! Najprej se ti zahvaljujem, ker si mi v Naših pismih objavila moj spis. Lepo te prosim, objavi še tega!

Majda Pal
Kidričevo

Pomladanske dogodek

Zelo zgodaj spomladi je še bilo. S prijateljico sva odšli proti gozdičku. Na drugi strani jarka sem zagledala en sam beli zvonček, ki je kimal z glavico in neslišno zvončkljal. Obe sva veselo vzkliknili in skočili k njemu. Sedaj sva opazili, da raste okrog njega še mnogo drugih zvončkov. Natrgali sva si vsaka svoj šopek in dva največja zvončka tudi izruvali s čebulico vred. Doma sva ju takoj posadili na vr-

tu, da sta lahko nemoteno dalje cvetela. Tako sedaj vem, kje mi bo drugo pomlad zacvetel prvi pomladanski cvet.

Majda! Čeprav so letošnji zvončki že vsi odcveteli in se radujemo nad množico pisanih in dišečih cvetic, je tvoje pisemce prijetno, ker nas spominja na prve znanilce ljube pomladi.

Lepo od tebe, ker si se ponovno oglasila in še kaj pišiš!

Zlata je mamica moja

Huda zima je bila, da je vse škripalo pod nogami. Nisem mogla na prosto, a tudi v hiši nisem bila voljna kaj ukreniti. Mamica je imela močno ozeblino. Skoraj ni mogla hoditi.

Sedela sem pri topli peči in nemoteno brala. Mamica mi je nekajkrat rekla, naj že vendar enkrat grem krmilit prišiče. Nisem je poslušala. Nazadnje je odšla sama. Tedaj pa mi je bilo tako težko pri srcu, da bi bila zajokala. Venomer me je peklo: »Oh, zakaj nisem šla!« Vedela sem, da je mamica tedaj hranila prašiče in morda je stokala od bolečine ali pa je imela solzo v očeh. Krčevito bi bila zajokala. Premagala sem se. Stekla sem na dvorišče kar v tanki jopici. Za trenutek sem postala na hlevskem pragu. Mamica se je trudila, da bi nesla škap v hlev. Skoraj z ihtočim glasom sem dejala: »Ne, mamica, pusti, bom nesla jaz in pojdi v sobo, da ti ponehajo bolečine!« Molče me je pogledala s toplim pogledom in solza se ji je zalesketala na licih. Se bolj me je ganilo. Nisem več vzdržala. Skočila sem k njej in ji vzela iz rok težko breme. Nekaj bi ji bila rada povedala v opravičilo, a mi je jok stiskal grlo. Odnosla sem škap. Mamica je še vedno stala na istem mestu in me nemo opazovala. Se bolj kot njen proceči nasmeh, me je bolela solza, ki ji je pozela po licu. Čutila sem, da se je vse zavrtelo okrog mene. Mamica, ki se mi je zdela vedno velika, je bila tedaj majhna kot palček. Šele, ko sem občutila njeno toplo roko in pogled, sem se zavedla. Nisem našla besed, da bi ji povedala vse tisto, kar me je težilo. Krivda je ležala na mojem srcu.

Marjetica Dolšak
Stoperce

Marjetica! Zaradi tistega tiskarskega škrata, ki je tvoje prvo pismo izgubil, si mi ga dobrovoljno v drugo napisala. Hvala ti!

Zlata je mamica tvoja... Naj ti sonce njenih oči sije še dolgo, dolgo!

ALENKA

Pisma uredništvu

KAM VODI TAKŠNO POČETJE?

Dne 20. aprila t. l. je bila v Kidričevem prvenstvena nogometna tekma med pionirskim moštvom NK Aluminij-a in NK Drave iz Ptuj. Tekma je potekala v napetem vzdušju, ker je domače moštvo (ki je fizično močnejše) na terenu prikazovalo več boksarskih veščin kot pa nogometnih, da sta dva pionirja NK Drave po končani tekmi prišla v slačilnico z podplutbami okrog oči. Med tem ko je trener pionirskega moštva NK Drave tov. Bogdanovič šel podpisat zapisnik tekme, so domači pionirji fizično napadli gostujoče pionirje v slačilnici, da sta trener gostujočega moštva tov. Bogdanovič in sodnik tov. Veličovič komaj uspela vzpostaviti red.

Domačini pa se kljub temu niso pomirili ter so se poslužili tudi drugih prijemov, da so poškodovali kolesa gostujočih pionirjev, da bi jim na ta način onemogočili odhod v Ptuj. Zaradi tega so bili pionirji NK Drave prisiljeni iti peš skozi naselje v Kidričevem, med tem pa so bili izpostavljeni napadom domačega moštva in občinstva. Da ni prišlo do težje incidenta gre pripisati temu, da je s pionirji gostujočega moštva šel skozi naselje njihov trener in na ta

Aktivnost RK v Šmartnem na Poh.

Krajevna organizacija RK v Šmartnem na Pohorju se je prejšnja leta ukvarjala z zbiranjem krvodajalcev ter sodelovala pri akcijah, kot je bilo zbiranje pomoči za oškodovance po katastrofah in podobno. V zadnjem času pa se vse bolj udejstvuje kot organizator kulturnega življenja. Vso pozornost posveča problemu šolskega prostora, za katerega razširitev se bori vodstvo šole. Gre za opuščeni zadružni dom, v katerem bi lahko uredili za šolo potrebne prostore, kar bi omogočilo enozmestni pouk in pričetek dela šolske kuhinje.

RK je s pomočjo zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Ljubljani organiziral enotedenski tečaj za pripravljavanje hrane, ki se ga je udeležilo 21 žena in deklet.

Ob zaključku tečaja so krajevni predstavniki opozorili na probleme tega območja, ki so v tem, da prebivalci ne zmorejo davčnih plačil, zaradi tega nimajo zdravstvenega zavarovanja in je tako stanje še tem slabše.

Organizacija RK je v zadnjem času poskrbela, da sta dobila bisernoporočena — socialna podpiranca iz vasi — primerna oblačila ter vse drugo potrebno za tak redek jubilej. JS

način preprečil kaj hujšega.

Gostujočemu moštvo so onemogočili po tekmi primerne se umiti v slačilnici in so to lahko opravili šele, ko so prišli v Ptuj.

Ni naš namen zaostrovati odnose med obema kluboma (saj smo končno v eni občini), želimo pa javnost obvestiti o početju, ki nikakor ne koristi vzgoji in ugledu domačih nogometašev in občinstva. Mislimo, da mora vsak dober športnik znati športno prenesti poraz, tem bolj pa bi morali odgovorni funkcionarji v tem duhu vzgajati svojo mladino, ne pa dajati takšnim izgredom potuho.

Slaviša Vasič

Kdaj in kje lahko kadimo?

Cepprav je kajenje danes zelo razširjeno med moškimi in ženskami, tudi pri kajenju ne gre brez pravil olike. Tako ni ravno prav, če zlasti ženska, kadi na cesti. Sicer pa velja, da ženska lahko kadi povsod tam, kjer je dovoljeno tudi moškim.

Cetudi smo v prostoru, kjer je dovoljeno kaditi, ni odveč, če smo obzirni do slabotnih in bolehnih. Nedostojno je celo v restavraciji, če sedimo za isto mizo s tujim človekom in prižgano cigareto, ko on je. Zelo neollikano je, kdor z desnico nosi hrano k ustom, v levici pa drži gorečo cigareto. Med obedom je boljše, da ne kadimo. Če pa v večjih premorih med serviranjem posameznih jedi gostitelj prižge cigareto, je to dovoljeno tudi gostu.

Ne smemo kaditi v čakalnici pri zdravniku, v otroških in bolniških sobah, v muzeju, na koncertu, v gledališču, v galeriji, kar je treba še posebej poudariti, zaradi nevarnosti požarov — ne v hlevih, na senikih, v garažah, v suhem gozdu in seveda povsod tam, kjer napis opozarjajo na to. Ne le ollikano vedenje, tudi varnostni predpisi terjajo, da so kadilci disciplinirani. Dalje je nesposobno kaditi v spalnici, kjer spi več ljudi, ker ne vemo, ali so vsi kadilci ali ne, in ker je kajenje v takem prostoru zdravju škodljivo. Ollikan človek tudi doma v svoji spalnici ne kadi. Duh po tobaku se tako zajeda v posteljnino in obleko, v zavese in preproge, da sobe ni mogoče nikoli temeljito prezračiti.

V tuji hiši ne prižgite cigarete, dokler vam je ne ponudijo, ali ne začno sami kaditi oziroma dokler vam tega ne dovolijo. Vendar nikar ne prižgajte cigarete za cigareto.

Kdor ne pozna toliko olike, da ne ve, da s prižgano cigareto ne sme vstopiti v stano-

Uspešen start odbojkašev iz Slov. Bistrice

Preteklo nedeljo sta se na igrišču v Slovenski Bistrici pred okoli 100 gledalci pomerili v prvem kolu II. republiške lige ekipi Turbine iz Fale in Impola iz Slovenske Bistrice. V zanimivi in enakovredni igri so bili uspešnejši domačini ki so dobili srečanje z rezultatom 3:2.

Na tem srečanju so trenerji ugotovili da sta obe ekipi dobro pripravljene na spomladansko kolo posebno ekipa Impola pričakuje visoko uvrstitev v končnem plasmaju.

Pri domačinih je bil najuspešnejši Smolar K. Tekmo je sodil Marjan Torej.

Viktor Horvat

IVAN HREN

Jože Kerenčič, življenje heroja

(Nadaljevanje)

Tako je padel kot talec herojske smrti neustrašni Jože Kerenčič — Janko, ko je bil na začetku svojega širokega programa organiziranja NOB v severovzhodni Sloveniji. Bil je vedno zvest svojemu ljudstvu ki ga je tako ljubil, za njegovo nacionalno in socialno svobodo je šel v boj in smrt. Uresničevanje njegovih načrtov je bilo mnogo prezgodaj onemogočeno. Ves se je predal klicu partije ter je zanjo neumorno delal. Njegov dom je postal Prlekija od Gornje Radgone do Koga in Tomaža. Kmetje in viničarji so videli v njem borca, ki jih bo pripeljal v lepšo bodočnost. Kot profesor, literat in politik se je odpovedal zasebnemu in družinskemu življenju, da bi se v najtežjih časih narodne zgodovine boril za ljudstvo in zanj žrtvoval svoje življenje.

Krste talcev, med njimi tudi Kerenčičevo, so naložili na tovornjake in jih odpeljali v Gradec, kjer so njihova telesa sežgali v krematoriju. S smrtjo Jožeta Kerenčiča je narodnosvobodilno gibanje v širši okolici Koga zamrlo vse do poletja 1944. Okupator je izvajal silen teror in mnogi so se ustrašili tega nasilja. Tudi v tem lahko vidimo veličino Kerenčičevega boja.

Marija Kerenčič — Pika je živila ilegalno v Ljubljani skupaj s hčerko Jelko. Februarja 1943 so jo aretirali domobranci in jo odpeljali v Ravensbrück. Hčerko Jelko so obdržali njeni starši. Ker jo je iskal gestapo, so jo po dogovoru ilegalno odpeljali v Pesnico. Pot je bila zelo težka. Jelko so celo izročili okupatorskim oblastem kot najdenko, nato pa jo je prevzela Manica Kerenčičeva iz Pesnice. Tam je ostala vse do odhoda Manice k partizanom, pred tem pa jo je predala svoji sorodnici Mariji Polič v Mariboru. Glede na letalske napade se je Poličeva se je Poličeva z Jelko preselila na deželo ter jo tako srečno očuvala. Po vojni jo je predala njeni materi.

Okupator je januarja 1942 aretiral v Jastrebcih Franca Kerenčiča, Jožetovega brata. Posljal so ga v Dachau, kjer je že naslednji mesec umrl v koncentracijskem taborišču.

V poznih nočnih urah 4. avgusta 1942 so prišli gestapovci aretirat Kerenčičevo mamo in sina Cirila. Ta je v zadnjem trenutku skočil s podstrešja in pobegnil prek meje na Hrvaško.

Kerenčičovo mamo so odpeljali v celjske zapore. Tam je hudo trpela, odklanjala je hrano, češ da od tistih, ki so ji ubili sinove, ne bo jemala kruha... Da ni umrla od

lakote, so poskrbele njene trpinke, ki so jo pripravile tega, da je zavžila nekaj kruha ne iz paketov, ki so jih jemale od doma. Iz Celja jo odpeljali v AUSCHWITZ, kjer je zbolela za tifus. Zaradi natrpanosti taborja je ležala na tleh, izpostavljena dežju in soncu. Po smrtjo je povedala: »Osmo trok sem rodila, pa ni našega, da bi mi prinesel kruha, ko umiram... ubili so jih...« (ko je čez nekaj umrla (novembra 1942), skupaj z drugimi sežgali grmadi.

Od Kerenčičeve družine Pesnici so dali življenje. To je člani za svobodo. To je padel na Kozjak, Pepi pri Litiji, Marica v Mariboru, oče Anton pa je umrl v Dachau.

Jože Kerenčič — Janko je del v najlepših letih svojega življenja, sredi največje revolucionarnega dela. Njegova revolucionarna pot se začela že v dijaških letih mariborskem učiteljskišču, bila večji polet na uničenje. Delal je neumorno in neustanno. Ob okupaciji domovni čakal na spodbude, tem je takoj začel z revolucionarnim delom. Nikoli ni izgubil vere v pravičnost svojega dela in se je popolnoma predrevoluciji. Vedel je, da bila izdana za njim tirali vendar se ni umaknil, tem je nadaljeval z delom. To je bil prepričan v končno zmago nad Nemčijo in vse je, da bo naše ozemlje osvobodeno tudi z njegovo pomojo. Pripravljal je množico vstajo, prihod RA, odhajanje borcev k partizanom, se tažne akcije, zbiranje orožja in hrane. Težko izmerila njegovo ilegalno lovanje, organiziranje odrov OF. Bil je revolucionarni literat in človek za vsako v svoji širši domačiji do konca svojega življenja. Ostavil je vzor borca za svoje ljudstvo ter mu poklonil svoje življenje.

8. MEDNARODNI SEJEM ALPE-ADRIA

10. maja t. l. bodo odprti na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani 8. mednarodni sejem ALPE — ADRIA. Sejem bo odprt do vključno 18. maja.

36. mednarodni kmetijski sejem v Novem Sadu

9. maja t. l. bodo odprti v Novem Sadu mednarodni kmetijski sejem. Odprt bo do 19. maja.

Ptujski gimnazijci v boju

(Nadaljevanje)
Dr. Jože Benigar, ki je material na ptujski gimnaziji leta 1929, je bil sanitetni reagent in zdravnik v zaščiteni bataljonu Glavnega štaba NOV in POS, raznih brigad in v 14. udarni diviziji, nato pa v štabu IV. OC.

Radko Polič, nekdanji direktor ptujske gimnazije, je med prvimi organizatorji boja v zahodnem delu Dolenjske, kjer je deloval kot sekretar stiškega okrožja do pomladi 1943, pozneje na Slovenskem in nazadnje v Ustani Slovenskega poletnega odredila, in v propagandnem oddelku Glavnega štaba NOV in POS. Srečko Čerlič je odšel k partizanom leta 1941, tako tudi Franjo Komel, ki se je povzpela političnega komisarja bataljona, in nato brigade.

Jan Bratko je bil funkcionar KP najprej v Ljubljani. Iz taborišča Gonars, kamor so ga Italijani poslali leta 1942, je leta 1943 pošel na Primorsko. Leta 1944 je bil direktor partizanske šole pri CK KPS. Mirko Čuhar je delal za osvoboditev v izgnanstvu, kakor tudi Franček Glavnik, Marjan in Nada Kafol, Neva Majnarič, Milenko Šober, Marjan Kveder, Bogdan in Vlado Čuhar, Franček Simončič, Aleks Vauda, Slavica Zemljič, Zoran in Nada Sevnik in drugi.

V ptujskem okraju so se v narodnoosvobodilnem boju odlikovali še dijaki: Milena Čerlič, Nada Zdravec, Milica Golob, Cilka Drevenšek, Helena Osole, Vidka Alič, Stanko Strafela, Milko Golob, Stelka Praprotnik, Tomaz Znidarič, Rudi Sever, Dragi Šober, Jožica Zorčič, Zlata Petrovič, Mimica Legar in drugi. Nekatere od njih so dolžnosti osvobodilnega boja povedle tudi v druge dele Slovenije, Sobra pa na Hrvaško.

Med udeleženci osvobodilnega boja širom po domovini moramo imenovati še nekdanje ptujske dijake: Vladimirja in Eda Krivica, E. Majcena, Jožeta Pavličiča, Viktorja Fotočnika, dr. Božana Petriča, Ivana Potrča, Vlasto Pertot, Alojza Periča, Miloša Poliča, Aleksandra Roznika, Huberta Repovža, Maksa Rubina, Franca Soka, Radima Visenjaka, Mitja Vošnjaka, Nado Praprotnik, Elico Strafela. Napisali bi lahko še viliko imen udeležencev osvobodilnega boja iz vrst ptujske gimnazije. Zelo težko pa bi se dokopali do imen vseh gimnazijcev, ki so pomagali svojemu narodu v najhujših dneh naše zgodovine, ker nam vsi nalogi nekdanjih ptujskih dijakov niso znani. Med borci za osvoboditev in za veliko stvar delavskega razreda sta se najbolj odlikovala Tomaz Znidarič in Dušan Kveder. Oba sta se bojevala že v španski vojni proti fašiz-

mu. Dušan Kveder se je povzpela od komandirja partizanske čete v letu 1941 v komandanta Glavnega štaba NOV in PO Slovenije v letu 1944. Znidarič je delal do leta 1944 med organizatorji vstaje na Stajerskem, leta 1944 pa je odšel na Dolenjsko, kjer ga je Glavni štab NOV in POS imenoval za komandanta 15. belokranjske brigade, v jeseni nekaj tednov pred smrtjo 1944 pa za načelnika štaba 18. divizije.

P a d l i

Za vedno so z našo revolucijo za boljše dni našega naroda povezali svoje življenjske dijake, ki so padli na bojni poti k velikemu cilju: Vidka Alič r. 1924 v Ptu-

ju. Okupator jo je ustrelil 9. 4. 1945 pod Pohorjem.

Mihael Anžel r. 1911 v Zabjaku pri Ptuj. Okupator ga je ustrelil 10. 10. 1941 v Soštanju.

Mirko Bagar r. 1919 v Gornjih Petrovcih v Prekmurju. Ranjen v bojih za Budimpešto na strani Rdeče armade je podlegel 16. 1. 1945.

Ciril Belšak r. 1911 v Ptuj na Vičavi. Ustaši so ga izročili v Zagrebu Nemcem. Ti so ga poslali v Mauthausen, kjer je 9. 3. 1945 podlegel nasilju.

Milena Blas r. 1921 na Viču, doma v Cirkulanju je umrla za grizo, ki je razsajala med izgnanci.

(Dalje prihodnjič)

Ne joči, mama

Zidar Ante Modrič je bil na delu v Nemčiji. Zidal je visoke nebotičnike, stanovanjske bloke, toda smrt ga je doletela v rojstnem kraju, kamor je prišel na dopust.

Ni bil poznan človek, da bi o njegovi smrti pisali časniki. Bil je navaden delavec, zidar in to je ostal do konca, do smrti.

Delal je na različnih krajih sveta, zaslužil za sebe, družino, ki je vsakega prvega dobivala denarno nakaznico in od tega živel. Meseči so se menjavali, tekla so leta... Ante je vsako leto dvakrat prišel domov v svoj rojstni kraj, v staro hišo, kjer je živel in ga čakala njegova žena Ana z otroci.

Njegov zadnji prihod domov se je končal tragično. Stara hiša se je že precej nagnila in Ante se je odločil, da jo bo popravil. Izposodil si je traktor in se odpeljal po pesek v sosedno vas. Prva vožnja se je končala srečno. Druga je bila usodna. Pri mostu je izgubil oblast nad vozilom... Ante je izdihnil na operacijski mizi.

Ostala je žena, ostali so otroci Ana, Mladenka in Marija, ki so sanjale o novem domu, ki jim ga je obljubil očka. Hišica poleg Splita z okni na morje, po katerem plovejo bele ladje, je postala njihov nedosegljiv sen. Nenadoma se je vse obrnilo.

Nesrečna družina ni ostala sama. Na predlog mestnega učitelja Jerka Vuletiča je bil osnovan sklad za šolanje Antinih otrok. Vsaka družina se je obvezala, da bo plačala v sklad 30 do 50 novih dinarjev. Skupščina občine Sinj jim je dodelila socialno pomoč v višini 100 novih dinarjev mesečno. Dvajset žensk, ki so se potegovala za delovno mesto snažilke v šoli, je odstopilo delo Ani.

Delovno mesto Ante Modriča je ostalo prazno. V Nemčiji, kjer je delal, tega morda nihče ni opazil. Morda ga ne bo niti nihče zamenjal. En zidar več ali manj, bo rekel nekdo. Toda v njegovem rojstnem Vinoliču je bila to žalostna tragedija.

Po A. J. S.

NAŠA POMOČ

Jože Jančič iz Rogoznice 14 pri Ptuj: Ze deset let imam v inozemstvu sorodnika, ki se želi sedaj vrniti v domovino. Želi zvedeti, ali bo imel kakšne carinske ugodnosti, ker želi pripeljati s seboj osebni avto in gospodinjske stroje.

Odgovor za vašega sorodnika boste našli v naslednji številki našega lista.

Prizadeti: Priženil sem se na srednje posestvo, na katerem živi tudi oče moje žene. Pred poroko sta mi obljubila, da bo vse urejeno, da ne bom hlapec pri hiši, vendar so bile te obljube pozneje pozabljene. Žena ima še hčerko, ki živi v sosednji vasi.

Prosim, da me seznanite

s predpisi, ki urejujejo takšne primere, ker se bojim, da se bom znašel nekega dne na cesti.

Prizadeti, sporočite nam še naslednje: kdo je vpisan lastnik posestva in koliko otrok ima, nakar bomo lahko odgovorili na vaše vprašanje.

Uredništvo

VSEM,

ki nam pošljajo nepodpisana pisma ponovno sporočamo, da takšnih pism ne objavljamo niti ne upoštevamo in da romajo po najkrajši pot v — koš.

Uredništvo

MORLEY CALLAGHAN:

Njuna ljubezen

(Nadaljevanje)

»Ti ne pomeni nič, kar sem ti prej povedala?« je rekla.

»Dobro, pa tak,« je rekel. »Zakaj pa ne znaš svojih misli povedati naravnost, marveč se obnašaš kakor užaljen otrok?«

»Pa ti zdaj povem, da mi je vsega dovolj,« je odvrnila. Potem je nenadoma izbruhnila: »Kadarkoli ti pade na misel, me objemaš in poljubljaš... Vse gre po tvoji volji!« Solze so ji zalile oči, ker se je prav s temi besedami dotaknila resničnega vzroka svojega razočaranja.

Toda Jeff jo je še vedno držal trdno v objemu, še tesneje jo je stisnil k sebi, da bi ji dokazal, da se mu ne more zoperstavljati. Potem pa jo je nenadoma izpustil, da je omahnila na hrbet.

»Nisem nikakšen zelenec, da bi se z mano takole igrala,« je dejal razdraženo. »Tri leta sva poročena in čemu zdaj vse to čenčanje?« je ves besen zavpil in jo s pestjo udaril po nogah.

»Udaril si me!« je zavpila v nedoumici in se prijelja za boleče mesto. »Zakaj si to storil?« je nadaljevala tiše in zajokala. »Zdaj je vsega konec. Nikoli več me ne boš udaril, nikoli več...« je končala.

»Kaj za vruga, saj te nisem udaril!«

»Si, da dragi, udaril si me. In s tem si mi povedal vse. Grem. Ne bi mogla ostati tu niti eno samo noč več. Grem!«

»Pojdi, delaj kar hočeš, živi kakor hočeš.«

»Ne skrbi, takoj bom od-

šla,« je rekla in stekla v spalnico, medtem pa so ji solze nezadržno tekale po licih. Jeff je stal ob vratih in tiščal roke v žepih. Gledal jo je, ko je ihtavo vlekla predale iz omare in tlačila obleke v kovček, ko je slepo grabila za srebrnino v škatli na vrhu omare. Tu pa tam si je z rokami zbrisala od solz moker obraz in Jeffa se je lotila taka žalost, da je nazadnje zavpil:

»Tega neumnega početja ne morem več gledati!«

Potem je stopil k njej in jo stisnil tako močno, kakor da bi hotel v njej za vedno zadržati nezadovoljstvo in razočaranje, ki je prav danes privrelo na dan. Nenadoma pa ga je postalo sram. Spustil jo je in mirno nadaljeval:

»Ne bom te zadrževal in tudi te neumne predstave ne bom več gledal. Ven grem!«

A ko je odhajal, je ona še vedno stala pri omari in praznila obešalnike.

Ko se je Jeff znašel na ulici, ko je v tem zgodnjem zimskem večeru hodil po pločniku tesno ob hišah, ga je prevzelo nerazumljivo počutje, da sploh ni na ulici, temveč da je še vedno v tisti njuni sobi, da še vedno gleda Mathildo. In ko je potem zavil v točilnico na vogalu na kozarec piva, je ves izmučen sedel k mizi in si podprl glavo z rokama. »Ne prenesem tega, ne in ne... Potrebna sva drug drugemu... Znorel bom.«

Nadaljevanje prihodnjič.

PTUJČANI

Ob obisku LJUBLJANE obiščite gostinske lokale:

- KOLODVORSKO RESTAVRACIJO,
- gostilno ČINKOLE na Poljanski cesti 21,
- LJUDSKO KUHINJO v Streliški 12,
- TRIGLAV v Miklošičevi 12,
- MACEK na Cankarjevem nabrežju 15,
- STARI TIŠLER v Moše Pijade ulici 24,
- PRI LOVCU na Trgu MDB 1,
- BIFF v Miklošičevi ulici,
- KLET v Miklošičevi 28,
- BIFF ZMAJ v Smartinski 24 ali
- BIFF SODCEK v Trubarjevi 40

gostinskega podjetja L J U B L J A N A, v katerih boste solidno postreženi.

V gostilni ČINKOLE na Poljanski cesti boste v klubu Ptujčanov vedno lepo sprejeti!

Lepo vreme omogočilo

prijetno praznovanje prvega maja

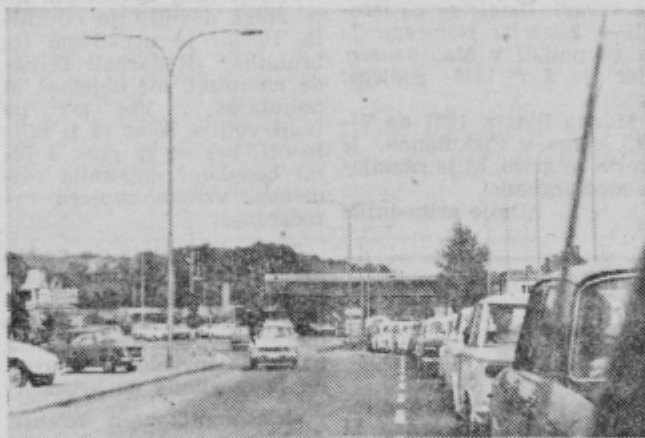
Letos nas vreme za prvomajske praznike ni razočaralo. Bilo je lepo kot že dolgo ne. Tokrat nam ni prekrižalo načrtov in vsakdo je lahko odšel ali se odpeljal kamor si je želel. Navada je že, da za prvomajske praznike vsaj za en dan zapustimo dom in se odpravimo na po-tep. Mnogi odidejo za več dni. Se tisti, ki najbolj čuvajo svoja vozila, jih za praznike »privlečejo« na dan in se kam odpeljejo. Na cestah je bil te dni velik promet. Kot po navadi so jo mnogi ubrali v hribe, drugi v toplice, nekateri so krenili celo na morje. Po pripovedovanju nekaterih so sosednja italijanska mesta zopet obiskali številni Jugoslovani. Kupčija na tržnicah je zovet cvetela. Tudi pri nas je bilo opaziti veliko avtomobilov s tujimi registracijami, največ z avstrijskimi in nemškimi. Med njimi je bilo veliko naših, ki so prišli praznovati na svoje domačije, kjer so jih starši med drugim, če ne drugače, vsaj molče spraševali, kdaj se bodo nehali potepati po tujini in se lotili dela na kmetiji.

Med prazniki sem se odpravil v Gradec na sejem. Že na meji je bila dolga kolona naših avtomobilov. Ko sem čakal pred carinskim pregledom sem imel občutek, da hočejo vsi naši prek meje. Med potjo in v Gradcu sem srečal mnogo naših ljudi, pa tudi Ptujčane. V Gradcu je bilo največ težav pri iskanju prostega parkirnega prostora.

Na sejmu je bila gneča, da sem si ga lahko le površno ogledal. Razstavljeno je bilo veliko kmetijske mehanizaci-

Po ogledu razstavljenih predmetov je ostalo še nekaj časa za obisk zabavnega parka s številnimi vrtljaki, kolesi, majhnimi avtomobilčki, skratka, bilo je veliko priprav, kjer si lahko za nekaj minutna zabavo veliko plačal in zapravil.

Seveda nisem pozabil obiskati paviljona »Slovenskih goric« iz Ptujja. Za točilno

Na obmejnem prehodu na Sentilju so bile za prvomajske praznike kolone avtomobilov

mizo so stregli med drugim B. Krivec, Z. Jelenik, I. Hedžet, M. Dragar, Kreft in drugi zaposleni pri KK Ptuj. Med drugim sem jih vprašal, če se jim že toži po domačem kraju. Namesto odgovora so me hitro vprašali, kaj je novega v Ptujju. Povedal sem jim, da mesto čez dan sameva, le ob večerih je vse zasedeno na vrtu grajske restavracije in tudi na Borlu. Začuden sem pogledal, kako so Avstrijci naročevali in pili vsak le po deci vina. Spomnil sem se naše

Iz navade vem, da bi v takem in podobnem primeru naši prometniki krepko piškali na piščalke, me ustavili in prav gotovo bi plačal ob mrkih pogledih precejšnjo vsoto.

Po napornem dnevu cariniki niti zvečer niso popustili. Budno so pregledali avtomobile in potnike. Veliko avtomobilov je moralo odpreti prtljažnike. V koloni avtomobilov sem vozil vse do Maribora, kjer smo se ločili vsak na svojo pot proti domu. ZR

ZAJAMČENE CENE ZA ŽIVINO?

Zvezni zavod za cene, zvezni sekretariat za gospodarstvo in zvezna direkcija za rezerve prehrabnih proizvodov so predložili zvezni gospodarski zbornici skupen predlog o zajamčenih cenah živine. Po tem predlogu bi znašala zajamčena cena 486 S din za kg žive teže belih svinj s 27 odstotki mesa, medtem ko za polmastne in mastne svinje sploh ne predvidevajo zajamčenih cen. Po tem predlogu bi rasla cena za 15 po kg za vsak odstotek mesnatosti nad 27%, nad 31% pa po 22 par po kg.

Tega predloga pa niso sprejeli. Mislijo, da bi to pomenilo izogibanje normalne poti v politiki jamstva cen v odkupu živine in mesa, pričakujejo pa tudi določitev jugoslovanskega standarda za meso in živino.

Prevladalo je tudi prepričanje, da bi morala biti začetna zajamčena cena za bele svinje s 27% mesa 505 S din za kg. Cene za polmastne in mastne svinje bi bile zajamčene z minimalnimi cenami ali s takimi, navedenimi zaščitnimi odkupnimi cenami.

Proizvajalci in predlagalci za zajamčenih cen soglašajo, da je treba podpirati proizvodnjo

kvalitetne živine. Istočasno opozarjajo, da ne bi bilo pametno forsirati samo kvaliteten proizvodnje za izvoz na Bled, in da bi bilo najbolje, če bi našli zlato sredino.

KINO

Gorišnica

11. maja ameriški film GRICA;

Kidričevo

8. maja ameriški film KSASKI VOLKOVI; 10. 11. maja franc.-it. film SKA VENERA; 14. in 15. maja angleški film SKRIVNOST ZAKLETEGA GRADU;

Slovenska Bistrica

8. maja ameriški film RILCA; 9., 10. in 11. maja ameriški barvni film OGRADO; 13. in 14. maja ameriški film ŠARADA;

Tomaž pri Ormožu

11. maja francoski film 100.000 DOLARJEV SONCU;

Zavrč

11. maja ang.-amer. film VRAŽJI FANTJE NA LETIČIH STROJIH.

Ljutomer

8. maja ob 20. francoski film OBRAČUN NA OBAU; 10. maja ob 20. in 11. maja ob 15.30, 17.45 in ob 20. ameriški film MAT HELM — TAJNI AGENT; 14. maja ob 15.30 in ob 20. ura ameriški film TOČNO OPOLDNE.

Tovornjak s prikolico ni mogel iz preoske ulice

Te dni je v uredništvu zaveznil telefon. Nekdo nam je sporočil, da se nekaj dogaja v Aškerčevi ulici in da naj pridemo gledat. Pa še fotoaparati prinesite, se je še čulo, predno je neznanec odložil slušalko.

Hvaležen neznanecu, ki nas je opozoril na še neznan dogodek, sem se odpravil v Aškerčevo ulico. Na križišču pred domom upokojencev, kjer se ta ozka ulica vsaj malo razširi, je stal ogromen tovornjak s prikolico. Sofer se je nagibal skozi okno in proučeval, kako speljati ogromno vozilo nazaj iz ozke ulice. Rosne kaplje na njegovem čelu in številni gledalci so pričali, da poskus speljati vozilo iz ulice traja že dalj časa. Domnevo so potrdili gledalci, ki so mi povedali, da je tovornjak pripeljal blago v skladišče TP Panonije, ki je nekoliko višje v Aškerčevi ulici. Ko so tovornjak razložili, ni bilo mogoče speljati naprej, ker se stara ozka Aškerčeva ulica na zgornji strani ob izhodu v Murkovo še bolj zoži. Edini izhod je bila vzvratna vožnja ki pa z ogromno prikolico ni bila tako lahko izvedljiva. Po nekaj metrih vožnje je bil ogrožen ta ali oni ogal hiše. Vozilo je bilo treba zopet poravnati. To se je ponavljalo dalj ča-

sa. Med gledalci je bilo tudi čuti da je zadnji čas da se čuti, da je zadnji čas, da se

Tovornjaka s prikolico dalj časa niso mogli spraviti iz ozke ulice

zgradi sodobno in za potrebe stavniki vseh treh ptujskih trgovskih podjetij z namenom, da bi se pogovorili sodelovanju ali celo o združitvi in da bi bili skupaj bolj »močni«. Kot kaže, razgovori niso rodili sadov. Pri katerem poskusu uspelo šoferju spraviti kamion iz ulice ne vem, ker sem moral oditi. Naslednji dan so mi pripovedovali, da morali odpeti tovornjak prikolice, ga pripeti zadaj tako izvleči prikolico iz ozke ulice. ZR

Na Graškem sejmu je bil dobro obiskan tudi zabavni park, kjer je bil tudi ta vrtljak

je, raznih strojev vseh panog industrije, razni gospodinjinski pripomočki in veliko raznega potrošniškega blaga. Mene so najbolj pritegnili taborniški in kamp-rekviziti, med njimi najbolj raznovrstni motorni čolni. Opazil sem, da naš Tomosov ladijski motorček uspešno konkurira inozemskim, saj je bil skoraj polovico cenejši (iste kubature).

navade »liter na mizo«. Zato so pa na drugi strani tem bolj prazniki pivske steklenice in pili odprto pivo, ki se je v vročem in soparnem dnevu prileglo.

Zapustil sem sejmski vrvež. Oddahnil sem si, ko sem se izmotal iz graškega prometa na cesto proti Jugoslaviji. Presenetljiva prijaznost graških milčnikov mi je dvakrat pomagala iz zagate.

NOVOSTI IZ BEOGRADA

Prejšnji mesec sem si ogledal avtomobilski sejem v Beogradu. V glavnem so svoje izdelke prikazali domači proizvajalci Tomos, IMW, Crvena zastava, TAM, navzvoji pa so bili tudi tuji proizvajalci, toda le tisti, ki že izvažajo k nam svoje izdelke in jih lahko kupimo večinoma samo za devize. Naj jih naštejemo: Opel, Ford, Volvo, Sab, BMW, Mercedes, DAF, VW, Porsche, Vauxhal, Auto union, Tojota, Mazda, Skoda, Wartburg in drugi.

Pričakoval sem premiero Fiata 128, toda kot je videz

renco pobija z zelo nizkimi cenami, razliko pa pridobi s prodajo rezervnih delov, ki so sorazmerno dosti dražji. Ni čudno, če so škode na evropskem tržišču vsakdanjost. Jugoslovanski kupci so za tovarno zanimivi, saj jih privlačita nizka cena in ugodni pogoji nakupa. Tovarna izdeluje tudi druge modele, kot so: škoda 1100 MB Deluxe, 1000 MB standard, 1000 MBT, oktavijski combi in pa 1202 STW. V Beogradu je tovarna prikazala MB 1000 reli, ki doseže 170 km na uro in pa škodo

ŠKODA 1000 MB DE LUXE

in kot je pri Italijanih navada, hranijo to za salon v Torinu. Le Cosmos je razstavil novince in njegovo premiero renaulta R6. Pričakujem, da bo kmalu tovarna Litostroj v Ljubljani začela z montažo teh vozil pri nas, tako so vsaj zatrjevali predstavniki. Tega bom opisal v eni od naslednjih števil.

za dirke formule 3.

Karoserija 1000 MB Deluxe je pregledna, lepe oblike, ima 4 vrata, 5 sedežev, notranjost je za ta denar solidno opremljena. Volan je neposreden, omogoča okretno vožnjo. Prestavno ročico ima na tleh. Dimenzije vozila so skladne, dolžina 417 cm, širina 162 cm in višina 139 cm. Prazno vo-

Pogled na razstavišče

Avtomobilsko opremo so na lepo dekoriranem prostoru prikazali TAP in »Sigma« iz Ptuja. S svojimi kvalitetnimi izdelki sta si verjetno pridobili številne nove kupce.

Skoda 1000 MB DE LUXE: tovarna v Mladi Boleslavi je namenjena predvsem modelu 1000 in pa velikim izvoznim načrtom. Močno konkuren-

zilo tehta 740 kg, dovoljena obremenitev pa je 400 kg. Pritlačnik je tudi dovolj velik, saj ima volumen 340 dm³. Karoserija je samonosilna, prednji kolesi sta na prečnih vodilih, imata vijačne vzmeti, zadaj pa je nihalna prema, vijačne vzmeti. Vsi štirje blažilci sunkov so hidravlični, spredaj pa ima gum je 6,00x14 col. Zavore

prečni stabilizator. Velikost so tudi na modelu 1969 boljše, spredaj in zadaj bobnaste, pedal pa ni več tako trd.

Motor je zadaj, je 4-valjni, vrstni, vodno hlajen, kompresijsko razmerje ima 8,3:1. Premier batov je 68 mm, dvig ravno tako 68 mm, torej kvadraten. Največjo moč 48 SAE KS doseže pri 5000 obratih v minuti, največji navor pa pri 3000 obratih v minuti, in sicer 7,5 mkg. Za motor lahko rečem, da je zadovoljivo prožen, le nekoliko preglasen. Od 0—80 km na uro pospeši v 16 sekundah, največja hitrost pa je 125 km na uro. Poraba je mala, saj po tovarniških podatkih porabi le 7,4 l na 100 km. Rezervoar za gorivo je spredaj in drži 32 litrov, v oljno korito pa gre 4 l olja.

Da bi ohranili življenjsko dobo motorja čim dalje, priporočam, da se držite tovarniških navodil o menjavi olja in pa da pravočasno prestavljate, ker premalo ali pa preveč obratov škoduje motorju.

Sedaj pa še cena: stane 21.936,75 din. Dobite jo pri TP »Merkur« v Ptuj. Podjetje nudi 10.000 din kredita na dobo 30 mesecev.

Tekst in foto:

Jože Galun

CIN—CAO—JANG

Mlada žena

Tsui je bil podpredsednik vaškega odbora. V odboru je imel obilo dela, vrstili so se sestanki in velikokrat je prihajal domov zelo pozno ponoči. Njegova mlada žena Cio se je zaradi tega venomer jezila. »Praviš, da so sestanki mnogo, važnejši od spanja in jedi, torej nisi po njih niti zaspan niti lačen. Zakaj potemtakem sploh še prihajaš domov?« je govorila.

Sestanki so bili ob večerih, in kadar je poleti po večerji odhajal z doma, je Tsui zažigal šope suhe trave pred hišo, da bi komari pod noč ne silili vanjo. Vendar je vsakokrat, ko se je tam okrog polnoči vrnil, našel travnate šope pogašene, komarji pa so nemoteno brenčali po sobi sem in tja. Zena je že davno prej zaspala na nizkem ležišču, vsa zavita v odejo.

Pozimi je ob taki pozni uri našel vselej vrata zaklenjena, da je moral s silo vdirati v hišo.

Tsui je bil kmet. Novi čas ga je vsega zajel. Ob agrarni reformi je dobil nekaj zemlje in se tako postavil na

noge. V šestindvajsetem letu se je oženil z devetletnim dekletom. Vedel je, da je Ciu edinka, da je svajena in še pravzaprav otročja. Ni imel srca, da se z njo prekekal, zato je dneva in dan treniral za potrpežljivost.

Pred letom so po jesenski žetvi pripravili analfabesni tečaj. Tudi Tsui se je vpisal v ta tečaj in že kakih šest najst dni je prihajal domov, ko je bila ura že precej polnoč. Se ko je legel v posteljo, je polglasno mrmral črke in besede. Zeno je razburjalo in prilivalo ognja na njeno razbeljeno žerjavico srda.

»Metoda hitrega učenja« Metoda hitrega učenja je bila slima, da bi moral temu prisodarjarija — saj te je z mešalo.

Ko je bila še pri starosti je bilo vse njeno delo šlo nje ali pa je opravljala domače narije okrog hiše. Nikoli ni trla glave s težavami spodarjenja. Razen tega bil njen domači kraj je poznno osvobojen in Ciuji mati je bila sila starokopit. Nikoli ni dopuščala, da se Ciu vpisala v mladinsko organizacijo v vasi. Venoji je zabičevala, naj se »ženskih dolžnosti«, in k naj bi si Ciu po vsem pomagala, da ne bi bila vedno kot otrok? Kako bi znala ceniti delo in nje.

V vsem svojem življenju je imela Ciu v rokah samo knjigo. To je bilo kakšen zajeten zvezek, ki ga je bila mati podarila poroki. V njej so bila zadnji strani narisana na dila za šivanje in pletenje vzorci za copate. Na nje vseh prvih, črno popisanih straneh so bile nekatere ste debelo rdeče podčrtane vendar se Ciu ni nikoli sebej zanimala za besede pisane v zvezku.

Ko se je Tsui vpisal v čaj, je večkrat prinesel domov kakšno knjigo. Ciu ni kazala nobenega zanimanja za knjige, ali boljše čeno — zanimalo so jo toliko, da bi jih najraje vrgla skozi okno.

Tistega dne je Tsui navadno, prišel domov zelo pozno. Spet je moral vditi vrata s svojim žepnim nožem. Prižgal je ojenko in zagledal ženo z otrokom v objemu nizki postelji. Obrnjena bila k zidu in glasno smrčala.

Nadaljevanje prihodno

TV SPORED

NEDELJA, 11. maja 1969

9.05 Poročila 9.10 Narodna glasba 9.40 Kmetijska oddaja 10.25 Propagandna oddaja 10.30 Po poteh partizanske Ljubljane 11.15 Otroška matineja 12.00 TV kaži-pot ... Sporilno popoldne 18.15 TRIO (angleški film) 19.45 Cikeak 20.00 TV dnevnik 20.30 3—2—1 20.35 Humoristična oddaja 21.20 Videofon 21.35 Sportni pregled 22.00 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 12. maja 1969

9.35 TV v šoli 10.30 Ruščina 11.00 Osnove splošne izobrazbe 14.45 TV v šoli 15.40 Ruščina 16.10 Angleščina 17.45 Kulturna panorama v madžarščini 17.45 Tiktak 18.00 Po sledih napredka 18.25 Propagandna medigra 18.30 Spolne bolezni niso zatrite 18.50 Godala v ritmu 19.20 25 let službe javne varnosti 19.45 Cikeak 20.00 TV dnevnik 20.30 3—2—1 20.35 M. Križna: Adam in Eva ... Glasbenca oddaja ... Poročila ... En francis.

TOREK, 13. maja 1969

9.35 TV v šoli 10.30 Angleščina 11.00 Osnove splošne izobrazbe 14.45 TV v šoli 15.40 Angleščina 16.10 Francoščina 17.45 Risanka 18.00 Ostržek (film za otroke) 18.20 Po sledih napredka 18.40 Novosti iz studia 14 19.05 Turistični vodič 19.50 Cikeak 20.00 TV dnevnik 20.30 3—2—1 20.35 SREČA (francoski film) ... Jazz ... Poročila.

SREDA, 14. maja 1969

9.35 TV v šoli 10.30 Madžarski TV pregled 16.30 Rastimo (oddaja za otroke) 17.15 En francis 17.39 Velika pustolovščina 18.00 Nogomet: Zagreb — Beograd 19.45 Cikeak 20.00 TV dnevnik 20.30 3—2—1 20.35 Niti našega življenja 21.35 Ekran na ekranu 22.35 Poročila.

ČETRTEK, 15. maja 1969

9.35 T V v šoli 10.30 Nemščina 11.00 Angleščina 14.45 TV v šoli 16.10 Osnove splošne izobrazbe 17.45 Pionirski TV dnevnik 18.15 Naši zbori 18.45 Turobna jesen 19.40 Nogomet: Manchester United — Milan 20.30 TV dnevnik 20.45 II. polčas nogometne tek-

me 21.30 Cikeak 21.45 A. Marodič: Mali oglasi 22.35 3—2—1 22.30 Poročila.

PETEK, 16. maja 1969

9.35 TV v šoli 11.00 Francoščina 14.45 TV v šoli 16.10 Osnove splošne izobrazbe 16.45 Madžarski TV pregled 17.50 Nenavadne dogodivščine Marka Piegusa 18.15 Diapazon 19.00 Nemirno stoletje ptujske gimnazije 19.45 Pet minut za boljši jezik 19.50 Cikeak 20.00 TV dnevnik 20.30 3—2—1 20.35 AL CAPONE 22.30 Več, (vem 23.50 Poročila.

SOBOTA, 17. maja 1969

TV v šoli 15.00 Telovadno prvenstvo 18.15 Mladinska igra 19.15 Jugoslovanska revolucija 19.45 Cikeak 20.00 TV dnevnik 20.30 3—2—1 20.35 Poje Catarina Valente 21.35 Rezervirano za smeh 22.00 Maščevalci 22.50 TV kaži-pot 23.10 Poročila.

Izlet ptujskih esperantistov

V nedeljo, 11. t. m. bo organizirala esperantska sekcija izlet v Jeruzalem. Odhod ob 11.46 z vlakom do Ivanjkovec.

1. junija pa bomo šli z avtobusom ob 6.25 v Celje na razstavo otroških risb pod naslovom »GELERNANTOJ DE LA MONDO EKSPOZICI- CIAS«.

8. junija smo povabljeni v Čakovec na zanimivo prireditve tamkajšnjih agilnih esperantistov.

Tudi prijatelji ESPERANTISTA vabljeni!

Pojasnila v trafikah v Lakovih ulici!

NAŠEL 50-KILOGRAMSKO LETALSKO BOMBO

Franc Malek iz Krčevine je našel pri Vurbergu v Dravi 12-

talsko bombo, težko 50 kilogramov. Prinesel jo je iz Dravi in zadevo prijavil ptujski policijski milici. Bila je ruske izdelave. Mariborska poklicna četa je pozneje razstrelila v gramozu jami v kidričevskih gozdovih

LA V ZRAKU IN NA ZEMLJI

je zgodba o Gabre Brivsem pilotu in volku, ki sedaj živijo v svojih spominih.

Čevič, ali se lahko spomni? Leta 1951 so prav gotovo naši časniki objavili vest o letalski nesreči, ki se pripetila na sinjskem jezeru: jadralno letalo se razpadlo, pilot pa ostal po nesreči naključju živ. Tu se končalo življenje pilota in njegovo prijateljstvo z Gabre se je posvečeno poslušajmo njegovo zgodbo:

Leta 1945. Kapitulacija Nemčije je bilo samo nekaj dni in časa. V letu je bila odprta prva šola učitelje jadralnega letanja. Tečajniki so prišli iz vseh krajev Jugoslavije. Se spominja: »Bilo nas je bilo sto, mladih entuzijastov, ki so se željno učili letenja. V Vrhu je prišlo na tečaj tudi nekaj mladih — skojev in prijatelji je bila tudi split-

čanka Lenka Dvornik. Ker je bil Gabre takrat že izkušen pilot je dobil nalogo, da postane Lenkin učitelj letenja.

Dekle je pazljivo poslušalo besede svojega učitelja in Lenka je kaj hitro postala Gabrijeva najbolj priljubljena učenka. To kar se je začelo v zraku je bilo s pogledom in s pozdravom roke nadaljevano na zemlji...

Kako se je pričela ljubezen tega ne ve nihče... Vemo samo, to, da sta se pilot inštruktor in njegova učenka znašla nekega dne pred matičarjem.

No in mi se raje vrnimo na letališče. Tam je življenje bolj razburljivo, kot je bilo na matičnem uradu. Gabreju so ponudili v Vrhu, da lahko ostane učitelj letenja. Ponudbo je odbil, saj ga je vlekla njegova rodna Dalmacija in morje. Končno se je omeščal in ostal pri letalstvu. Življenjska pot ga je med drugim zanesla tudi v Split, kjer je bila leta 1946 odprta

prva modelarska šola. Toda Gabre samo z modeli ni bil zadovoljen. Z veliko truda in dobre volje je bil po Gabrijevi zaslugi dosežen prvi večji uspeh: blizu Splita je v zraku zaokrožilo prvo jadralno letalo. Vse do leta 1951 je izšlo iz Gabrijeve šole mnogo odličnih pilotov — jadralcev. Tudi Lenka je prišla večkrat na letališče — tokrat samo kot gledalec, saj sta bili ob njej dve mali hčerki. To leto se je zgodilo nekaj zaradi česar se Gabre ni več nikoli dvignil v sinje višave...

Pihal je močan južni veter. Jadralno letalo »Salomandra« se je nepričakovano zrušilo na zemljo in se skoraj popolnoma razbilo. Gabre je prišel k zavesti v bolnišnici. Po čudnem naključju poškodbe ni so bile smrtne, vendar so ga za vedno ločile od letenja.

Poslovil se je od zračnih višav ter se po ozdravljenju obrnil k valovom in vetru. Dobil je ladjico »Palamido« in postal eden izmed najboljših ribičev v Dalmaciji. Nekaj let so trajale njegove vožnje po razburkanih morskimi valovih, toda sledila je še druga nesreča. Dobil je srčni infarkt. Z Lenkino pomočjo je minila tudi ta nesreča toda zdravnik mu je prepovedal plovbo po morju. Zanj sta umrla dva svetova — nebo in morje. Posvetil se je ženi in otrokoma.

Danes je Gabre star že 46

let. Hčerki sta se poročili in si ustvarili svoji družini. On in Lenka se bosta v kratkem preselila v nov dom. Poleg tople družinske idile bo vedno v domu živel tudi spomin na idilo v zraku in na zemlji, spomin na sinje višave

in morje, spomin na mlada leta, ki je tako lep še posebej sedaj, ko je ob njem Lenka, ki je najbolj živa pričča teh lepih in včasih tudi bolečih spominov.

Po A. J. S.

Odstranjevanje madežev s tekstilnega blaga

Cesto je zelo važno, da znamo v najkrajšem času odstraniti madeže iz tkanin. Nov madež navadno mnogo lažje očistimo kot zastarelega.

V krojaških in šiviljskih delavnica, pa tudi v večjih gospodinjstvih naj bo zato v posebnih omaricah ali skrinjici shranjeno vse, kar je potrebno za odstranjevanje madežev z blaga. Poleg belih, platenih in suknenih krpic, vate in mehke gobice, imejmo pripravljeno steklenico salmiaka, vodikovega superoksida, bencinforma, magnezijo, nekoliko svinjske masti, terpentina, bencin, vinsko in citronsko kislino, natrijev perborat in amoniak.

Preden se lotimo čiščenja madežev iz barvanega blaga, poskusimo na kakem koščku istega blaga, ali kemikalija ne škodi barvi in je ne izpremeni. Včasih z nepremišljenim čistilnim postopkom napravimo še večjo škodo. Barve, ki so v lugu, salmiaku ali zaradi mila zbledele, poživimo z vlaženjem z razredčenim kisom.

Pred čiščenjem moramo madežasti del in okolico dobro skrtučiti, ker sicer nastanejo značilni robovi ali li-se. Včasih se nam posreči ublažiti madeže, posebno od vina, tako da polito blago posujemo s soljo, pri tintnih madežih pa da jih nadrgnemo s citrono.

Madeže od trave, sadja in rdečega vina odstranimo iz vseh vrst tkanin z vodikovim superoksidom, ki mu kratko pred uporabo primešamo nekoliko salmiaka.

Mastne madeže odstranimo iz belega perila z milom, iz barvnih bombažnih in volnenih tkanin pa s pasto iz bencinforma in magnezije (pod blago stavimo pivnik). Z istim sredstvom odstranimo mastne madeže tudi iz naravne in umetne svile, in iz umetnega bombaža.

Madeže od firneža, oljnatih barv in smole odstranimo iz vseh vrst tkanin, če se na nove damo učinkoviti bencinforma in magnezijo. Zastarele madeže moramo nekaj časa namakati v bencinformu.

Madeže od tera in kolomaza odstranimo iz vseh vrst tkanin, če jih najprej zmehčamo s svinjsko mastjo, nato namilimo in nekaj časa pustimo. Nato izpiramo izmenoma z vodo in terpentinom. Pri naravni svili je postopek ravno tak, le da na hrbtini strani tkanine ovlažimo madež z bencinom.

Madeže od parafina, stearina in voska odstranimo iz vseh vrst tkanin tako, da najprej madež narahlo ostrigamo z nožem, nato podložimo pod blago krpo vlažnega sukna, na madež pa dober pivnik in ga z vročim likalnikom prelikamo. Če se madež še nekoliko pozna, ga očistimo z bencinformsko magnezijevo kašo.

Madežev od črnila ali rdečila je več vrst. Madeže od črnila odstranimo s perila z vinsko kislino, iz drugih tkanin pa le, če je barva tkanin odporna proti kislinam. Posebno previdni bodimo pri svili. Iz barvastega volnenga blaga odstranimo madež z vročo deteljno in citronsko kislino.

Madeže od borovnic odstranimo od vseh tkanin z raztopino natrijevega perborata ali z vodikovim superoksidom. Isti sredstvi uporabljamo pri madežih, ki nam jih pusti kakao.

Krvne madeže odstranimo z mencanjem v topli vodi, ki ji dodamo nekoliko amoniaka.

Po M. J.

Ekstil v stanovanju

obisku smo. Stanovanja prijetneje in bolj do- urejeno kot naše. Zato Dobro si oglejmo! Gornja je z velikim okusom vse tekstilne dodatke. monija vzorčastega kot eno-barvnega blaga, za- preprog, preoblek, bla- je zelo važna pri nakupu artiklov.

ero si oglejmo našo so- ki jo želimo opremiti. en se odločimo kakšne in vrste blaga bi ustre- našemu pohištvu.

nepravilno izbiro zaves ustvarimo v sobi zelo ugoden občutek. V sobi z velikim oknom lahko uporabimo gostejše in temnejše zaves. Seveda moramo pri tem biti, da ostane še vedno svetla. Obratno moramo biti pri temnejši sobi zelo svetle in svetle zaves. Če imamo v prostoru več oken, uporabimo zelo prijetno razporeditev svetlobe tako, da okenne zaves prek cele stene. Zastarele zaves, platnene iz podobnega materiala, uporabimo le za večerno za- senitev, čez dan jih name- stimo tako, da ne zakrivajo okna in da učinkujejo deko- rativno. Prav tako lahko zaves, če je temu primerno ve- žanje v manjše intimitne kotič- ke. Za zelo majhno sobo ve- žanje vzorci niso primerni.

neapetno blago moramo iz- biti tako, da se sklada s sti- lom in lesom našega pohištva in drugimi dodatki našega stanovanja. K zelo gladkemu svetlemu lesu izberemo tako vzorčasto blago, ven- ta se moramo pri tej kom- poziciji omejiti na enobarvne preproge. Temnejšemu lesu pa ustreza gladko in eno- barvno blago. Pri urejeva-

nju naše sobe pazimo, da ne uporabimo preveč različnih živih barv in vzorcev, ker s tem prav lahko ustvarimo utrudljiv in neprijeten prostor, kar pa nikakor ni bil naš namen.

Po Sr — J

POSLOVNO SODELUJEMO POSLOVNO SODELUJEMO POSLOVNO SODELUJEMO

Kreditna banka Ptuj in Kreditna banka Maribor

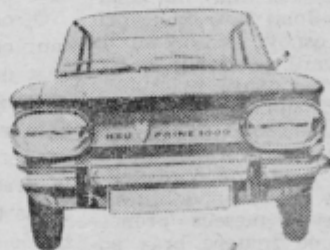
razpisujeta v okviru medsebojnega poslovnega sodelovanja svoj skupni

XVII. NAGRADNI NATEČAJ

za vse vlagatelje vezanih dinarskih in deviznih sredstev, Nagrade: dva osebna avtomobila in še 108 nagrad.

ŠKODA 1000 MB

NSU 1000 C

Za žrebanje pridejo v poštev vsi lastniki vezanih dinarskih in deviznih sredstev, ki bodo do 30. junija 1969 vezali svoje vloge od 1000 din navzgor na več kot eno leto.

ZA VSAKIH 1000 DINARJEV VEZANE VLOGE — POSEBEN ŽREBNI LISTIČ; za vezana sredstva — UGODNE OBRESTI, NAGRADE, ZAVAROVANJE!

HRANILNE VLOGE SPREJEMAJO:

Kreditna banka Ptuj, osrednja poslovna enota Lackova 5 v Ptuj in ekspozitura Kidričevo

Kreditna banka Maribor, osrednja poslovna enota Cafova 7 in ekspoziture: Mestna hranilnica Maribor, Maribor Tabor, Gor. Radgona, Lenart in Ormož

Hranilne vloge za obe banki sprejemajo tudi pošte. — Posebno obvestilo vlagateljem: pri vseh poštah v Sloveniji in pri vseh bankah v Jugoslaviji lahko vlagatelji na nevezane hranilne vloge dnevno dvignejo do 3000 dinarjev.

POSLOVNO SODELUJEMO POSLOVNO SODELUJEMO POSLOVNO SODELUJEMO

Maščevanje razočaranega ljubimca

Star pogovor pravi, da je v ljubezni vse lepo, samo konec je po navadi žalosten. Ta pogovor je bil pred nedavnim potrjen tudi v Zaječarju; krojač Jovan Dragulovič je streljal na »žensko svojega življenja«, strojepisko Zoranko Joksimovič.

Ta, kot vsaka druga zgodba, ima tudi naša svoj začetek — prve zaljubljene poglede, prve nežnosti, prvo cvetje, skupne sprehode, morda tudi skakanje skozi okno, skrivanje pred radovednimi pogledi...

Vsi so upali, da se bo poznanstvo med krojačem in lepo strojepisko končalo z zakonom; Jovan se bo ločil od svoje žene, medtem ko je Zoranka to storila že prej (ne zaradi Jovana, ker ga takrat še ni poznala).

Nekatere prijateljice so ji prigovarjale: on ni zate, ti si lahko poiščeš boljšega, če se že želiš ponovno poročiti. Enako so govorili tudi Jovanu; ona ni zate, ti imaš ženo, otroka, reši se je...

Bilo je tudi več takih, ki so videli v Jovanu in Zoranki idealen par in da sta rojena drug za drugega. Njej so govorili: lep je tvoj Jovan... Tudi njemu so laskali: Jovan, to je žena za tebe, ko se bosta poročila, bosta najlepši in najsrečnejši zakonski par v Zaječaru.

To laskanje jima je prijalo. Nekega dne sta ugotovila, da ne moreta živeti drug brez drugega. Vsak dan sta bila skupaj, sprehodi, kavarnarje... Jovan je bil dober tudi do njene hčerke, ki ji je kupoval slaščice...

Jovan je začutil v svoji notranjosti globok notranji nemir. Ponoči se je prebujal, kadil cigarete in razmišljal. Ni se mogel odločiti, da zapusti ženo in otroka. Žena je bila odločna — ali Zoranka ali jaz, tako ne gre več dalje... Določala mu je datume, do katerih se mora odločiti. Jovan je omahoval...

Medtem je dobila Zoranka novo stanovanje. Vselitev sta proslavila skupaj.

To je bil začetek konca. Jovan se tega ni zavedal. Zoranka se ga je začela očitno izogibati. Zamujala je dogovorjene sestanke in mu povedala, da noče biti druga in da ga ne želi z nobeno drugo deliti...

Jovan je postajal vse bolj nervozen. Prijatelji so ga vpraševali, kaj mu je. Vedno je odgovarjal, da ga boli glava.

Noben izmed njegovih prijateljev ni vedel za revolver. Morda je to vedela edino Zoranka, ki se je vse bolj oddaljevala od njega.

Začeli so se prepiri: pusti me pri miru, ne ljubim te več, nisi bil pošten, pusti me živeti...

Jovan ji je dejal, da jo rajši ubije, kot da bi jo zapustil. Zoranka je zahtevala, da se loči od svoje žene...

Bila je sobota. Zoranka je odšla k svojim staršem in k hčerki. Vrnila se je v spremstvu svoje mame.

V nedeljo zvečer je prišel Jovan. Zvonil je na vratih. Zoran-

ka in mama mu nista hoteli odpreti. Začel je preklinjati: odpri, vem, da si doma!

Jovan se je izgubil v noč. V ponedeljek zjutraj je Zoranka odšla na delo. Med potjo je pospremila mamo, ki je šla k zdravniku. Z njima je bila tudi Zorankina hčerka. Iznenada se je pojavil Jovan. Poklical je Zoranko, če da ji mora nekaj povedati.

»Nimamo se več kaj pogovarjati, vse je končano in vse smo rekli!« Za tem je odjeknil strel. Zoranka se je zrušila. Hčerka je legla poleg nje in jo

klicala naj vstane. Težko ranjeno so prepeljali v bolnišnico.

Jovan se je zavedal svojega dejanja in nameril pistolo tudi nase. Strel ni bil smrtonosen. Hotel se je ubiti. Ko je začutil kri je bilo že prepozno.

Ko so ga prijeli miličniki, so našli v pistoli še tri naboje. In tu je konec zgodbe. Čeprav Jovan ni ubil Zoranke, je tistega jutra ubil svojo ljubico.

Bojijo se za Zorankino usodo. Njena mama in hčerka jočeta.

Maščevanje je bilo preveč kruto...
Po A. J. S.

Slavica Pogačnik-Toličič:

LJUBEZEN STARŠEV DO OTROK

Ze dolgo je znano, da sleherni otrok potrebuje za zdrav duševni in telesni razvoj poleg hrane tudi ljubezen staršev, predvsem pa matere. Imamo primere, ko je otrok zraščal v lepo urejenem internatu, pa je kljub temu imel mnogo čustvenih motenj. Bil je neprilagodljiv, če je prišel v šoli ali družbi v zadrego, je pričel gristi nohte in sesati palec, do živali ni pokazal nobene nežnosti, itd. Nekaj pa je tudi otrok, ki so sicer prilagodljivi, v šoli se dobro uče, pač pa so vase zaprti, zagrenjeni.

VSEM TEM OTROKOM NEKAJ MANJKA

Proučevanje in razne študije psihologov in drugih strokovnjakov po vsem svetu so pokazale, da otrokom, ki so zaradi kakršnih koli vzrokov prezgodaj odtrgani od svoje matere, pomeni ločitev duševen udarec. Znani angleški učenjak in znanstvenik John Bowlby je prišel na osnovi opazovanj in proučevanj v Ameriki in Evropi do naslednjih rezultatov:

Pri otrocih, ki so ločeni od staršev, posebno pa od matere, opazamo v različnih obdobjih različne reakcije. Otrok v prvem obdobju nekako do 6. meseca prenese ločitev od matere brez posebnih psihičnih posledic za njegov razvoj, samo da je nekdo stalno ob njem in mu nadomešča pravo mater.

Predvsem pa je zveza MATI—OTROK važna v drugem obdobju, to je nekako od 6. meseca do tretjega leta. V tem obdobju otrok mater nujno mora imeti ob sebi, saj je prav ona tista, ki preživi večji del dneva ob otroku. Iz lastnih izkušenj vemo, da se otrok takoj čuti v nevarnosti, če se od njega samo za nekaj časa oddaljimo. Bowlby v svoji knjigi navaja mnogo primerov afektivnih motenj v poznejšem otroštvu, katerih vzroke je iskati v prezgodnji ločitvi matere od

otroka. Lahko bi našli tudi mnogo primerov iz naše prakse...

Izredno neugodno vpliva na otrokov duševni razvoj dokončna ločitev od matere. Otrok pri treh letih je že samostojnejši, zna že sam misliti, prav zato je včasih predvsem zaradi socialne prilagoditve celo ugodno, da obiskuje otroški vrtec, da prebije počitnice v pionirskih letovanjih, taborjenjih. Ločitev od matere za nekaj tednov, morda tudi dva ali tri mesece, bo na otroka dobro delovala, toda trajna ločitev bo pustila v otrokovem čustvenem življenju trajne sledove.

Ločitev od staršev, nekako »brez škode« je mogoča za eno do dve leti šele po sedmem letu starosti. Toda tudi v takem primeru naj bodo starši z otrokom v stiku.

Otroci, ki so prezgodaj ločeni od staršev, so mnogokrat napadalni, uporni, ostri in kažejo asocijalne težnje. Zelo radi pobegnejo od doma, otrok prične jemati tuje predmete, najhuje pa je, da se takemu otroku pridruži še psihopatska poteza: OTROK SE NE ČUTI KRIV za slabo obnašanje. Če ga grajamo, kar vzkipi, z njim le s težavo vzpostavimo čustvene odnose. Nečustvenosti se še pridruži navidezni intelektualni zastoj. Navidezni zato, ker so taki otroci inteligentni, vendar v šoli zaradi čustvenih težav žanjejo stalno neuspehe.

Iz tega je razvidno, da otrok rabi poleg urejenega doma za zdrav duševni razvoj še ljubezen staršev, predvsem pa matere.

Po M — J

100 let gasilstva na Slovenskem

V Lovrencu na Dravskem polju so 1886. leta

USTANOVILI GASILSKO DRUŠTVO

Tokrat želimo predstaviti Gasilsko društvo Lovrenc na Drav. Polju. Anton Pulko, predsednik je med drugim povedal vzrok častitljive starosti društva. Iz gasilske kronike je namreč razvidno, da je 1883. upepelil požar v Lovrencu 36 hiš z gospodarstvenimi poslopji, mnogo živine.

Gasilsko življenje Lovrencu močno zaživelo osvoboditvi. Skoraj vsi občani so sodelovali v gasilskih vrstah, tudi ženske. Skupaj z združenim domom so zgradili 1951 gasilski dom. Z lastnimi sredstvi so kupili star, poltovorni avtomobil. Mislijo na sodobnejše opremo. 1952 je društvo prišlo v Ptujskem okraju dobilo gasilski prapor. Udeležujejo raznih vaj in nastopov. Trenutno šteje društvo 25 članov in 18 rezervnih članov ter 15 mladink.

Stanko Perko, namestnik poveljnika je med drugim povedal, da je društvo ustanovitev do danes 320 članov hitelo na požarišče. Če so v teh letih veliko izjavili in v nesebično pomoč obvarovali veliko opremo življenj. Kljub temu gasilstvu ne posvečamo dovolj pozornosti. Potrebovali bi več sredstev za izpolnitve preme in nakup sodobnega prevoznega sredstva.

Anton Lenart, vodja ženske mladinske desetine povedal, da se mladinci vključujejo v gasilsko društvo. Delo gasilcev bo tudi popestrilo z drugimi dejavnostmi.

Mira Medved, vodja ženske desetine je povedala, da se 14 članic pripravlja na stop ob proslavi 100-letja gasilstva na Slovenskem. Večje število deklet težko pritegniti v gasilsko vrste, ker odhajajo na delo v tujino. Mnogim hčerke zaradi nazadnjaškega gasilstva nje starši ne pustijo na

Mira Medved, vodja ženske gasilske desetine

materiala in kar je bilo najbolj žalostno, štiriletno deklico in staro ženo. Glede na to so lovrenški možje 1886 ustanovili gasilsko društvo. Postavili so lesen dom, nabavili ročno brizgalko na dveh kolesih, h kateri so morali donositi vodo v vedrih. Skromna oprema ni mogla preprečiti številnih požarov, ki so sledili. 1887 je v Pleterjih pogorelo 15 hiš, 1888 v Apačah 3 hiše, 1903 v Zu-

Gasilci iz Lovrenca ob 75 letnici ustanovitve društva

peči vasi 7 hiš... Glede na to so razmišljali o novi opremi. 1904 so postavili nov zidan gasilski dom, nabavili novo ročno brizgalko na kolesih, h kateri ni bilo več treba donositi vode v vedrih. Omenjeno brizgalko ima še danes gasilsko društvo Pleterje. V tem času so nabavili precej osebne opreme, cevi in drugega inventarja. Motorno brizgalko je društvo nabavilo 1942 leta.

je v gasilske vrste. Lahko bili ponosni nanje, saj so delovanjem v gasilstvu dosegli veliko uspeha. Če bi bližnjemu v nesreči.

Vera Bogme, članica društva je dejala, da imajo vajah težave tudi gledajo netočne prihode in izdatke. Kljub težavam se vse pripravljajo z željo, da bil nastop in proslava juja uspešna.

